Büyük ölüler için Üniversite konferans salonunda muazzam bir ihtifal yapılacaktır.

Milliyet

Sahip ve Başmuharriri : Siirt Meb'usu MAHMUT

Romanyada balkanların en büyük silâh fabrikası olacak bir fabrikanın kurulacağı haber veriliyor.

FIATI 5 KURUŞTUR | 9 uncu sene No. 2916 CUMA 23 MART 1934 | Tel: (Müdür: 24318, Yazı işleri müdürü: 24319. İdare ve Matbaa : 24310.

Mayi madenî Mahrukat, madenî Yağlar inhisarı

Hükûmet geçen ay bütçe ihtiyaçlarını karşılayacak tedbirler alırken; mayi medanî mahrukat ve madenî yağlar ithalâtının inhisar altına alınmasına lüzum görmüş ve bunu bir lâyiha ile Millet Meclisine teklif etmişti. Hükûmetin böyle bir karara varmasına sâik olan sebepler şöyle hülâsa olunabilir:

1 — Bu maddelere olan umumî ihtiyacın daha salim bir surette temini,

2 — Ham petrol ithalâtının sıkı bir mürakabeye tâbi bulundurulması zarureti,

3 — Gümrük umumî tarifesinin 695 inci numarasında sayılan mahrukat ve yağlar üzerinden devletin temin ettiği varidatı arttırmak.

Ham petrol işi diye, bugün ortada; üzerinde durulmaya lâyik bir mevzu vardır. Zira memlekette henüz iptidaî maddesi olmayan, sanayide de kullanılmayan ve devlet varidatı üzerinde dikkate şayan bir tenakusa sebebiyet veren bir mevzuu himayede hükûmet ne iktısadî ne de malî bir menfaat görmemiştir.

Daha sonra piyasada hakikî ve temiz petrol bulmak müşkülâtını da doğuran ham petrol ithalâtını tahdit için, hükûmetin Meclise vâki teklifini yerinde bir teklif addetmek lâzımdır. Türkiyede petrol araştırma faaliyeti devam etmekte ve bu araştırmalardan henüz kat'i bir netice elde olunmamıştır. Memleketimizde istihlâk olunan mayi madenî mahrukat ve madenî yağlar bugün tamamen hariçten temin edilmektedir. Bu vaziyet karşısında, ileride *memleket dahilinde petrol istihsalâtına* başlandığı zaman, daha geniş teritibat almak maksadile şimdiden alınan bu tedbir yakın yarın için bir hazırlık ta sayılabilir.

İthalâtı devlet inhisarı altına alınması mukarrer mahrukat ve yağlardan memleketimizin başlıca ihtiyaç gösterdiği petrol, benzin ve mazottur. Bu maddelerden 1933 senesinde vâki ithalât mikdarları ve devletin aldığı rüsum şöyle tesbit olunmuştur:

	Kilo mikdarları	*Alınan rüsum*
Petrol	28,828,147	4,087,605
Benzin	19,422,658	3,252,231
Mazot	29,922,557	425,390
Ham petrol	8,061,111	63,350

Bu cetvelden kolaylıkla anlaşılacağı veçhile, petrol ve benzin istihsal edilmek üzere iptidaî madde olarak ithal edilmekte olan ham petrol, gümrük resmi düşük olduğu için devlete hemen hiç bir varidat temin edememekte ve üstelik benzin ve petrol ithalâtını da sekteye uğratarak, bu maddelerin gümrüklere temin edeceğie varidatı baltalamaktadır. Petrolün kilo başına gümrük resmi 12,60, benzinin 13,20 olduğu halde ham petrolün 1 kuruştur.

Hükûmetin meclise vermiş olduğu projede, bu maddelerden gümrük resminden maada istihlâk ve muamele vergisi olarak alınan mikdarlar tevhit edilmiş ve bu mikdarlara inhisar hakkı da ilâve suretile inhisar resmi ünvanile kilo başına alınacak resim mikdarı tayin olunmuştur. Bu formüle göre petrole bir zam yapılmamaktadır. Ham petrolden ise, kilo başına alınmakta olan 0,26 kuruş muamele vergisi yerine altı kuruş inhisar resmi alınması derpiş olunmuştur. Benzinde kilo başına halen 1,80 istihlâk, 1,80 muamele vergisi olarak 3,60 kuruş alınmaktadır. Buna inhisar resmi olarak 1,40 kuruş ilâvesile benzinden kilo başına beş kuruş inhisar resmi alınması teklif edilmiştir.

Mazota gelince, bundan muamele vergisi olarak alınan vasatî (50) santime (50) santim ilâvesile ceman bir kuruş inhisar resmi alınması düşünülmüştür. Fakat kaydetmek lâzımdır ki, bu inhisar lâyihası Meclisin Gümrük ve İnhisarlar encümeninde müzakere ediliirken hükûmetin teklif ettiği inhisar resmi nisbetlerinin bir mikdar daha arttırılabileceğine işaret olunmuş, ve bilhassa ham petrolden kilo başına 6 kuruş değil, 15 kuruş inhisar resmi alınması lüzumuna esas itibarile kanaat getirilmiştir. Diğer resim nisbetleri de birer ikişer kuruş arttırılması suretile lâyihanın son şeklini alması ihtimali vardır.

Mecdi SADRETTİN

Kazanç kanunu dün Mecliste kabul edildi

Trakya umumî müfettişliği

Dahiliye vekili diyor ki: Trakya, bu Türk vatanının Türk kanile en mebzul olarak yugurulmuş aziz bir parçaşıdır. - Kabul edilen diğer kanunlar

Muhacirlerin getireceği mallar

ANKARA, 22 (A.A.) — Büyük Millet Meclisi bugün reisi Kâzım Paşa Hazreterinin riyasetinde toplanarak kazanç vergisi kanununun muhtelif encümenden gelen maddeelri üzerinde müzakerede bulunmuş ve kanunun heyeti umumiyesini kabul etmiştir. Maddelerin müzakeresinin sonuna doğru mazbata muharriri Refik Şevket Bey söz alarak kabul edilmiş olan 34 üncü maddenin bazı fıkralarının tadili için heyeti umumiyeden encümene verilmiş takrirler bulunduğunu fakat encümenin bu takrirlerden bir kısmını kabul etmekle beraber bir kısmını kabul etmediğini kaydederek daha evvel bu cihetleri izah etmek istediği halde unutmuş bulunduğunu söylemiştir.

Hasan Fehmi Bey (Gümüşhane) Refik Şevket B. (Manisa) Mükerrem Bey (Isparta)

Mükerrem Bey (Isparta) — Meseede usul hatâsı bulunduğunu, maddenin kabulünden evvel bu bapta encümen tarafından izahat verilmesi icap ettiğini bu itibarla maddenin tekrar müzakeresi lâzım geleceğini ileri sürmüştür.

Hasan Fehmi Bey (Gümüşhane) de ayni noktai nazarı müdafaa eylemiştir.

Makamı riyaset şimdiye kadar böyle bir usul olmadığı gibi dahilî nizam namenin sarahati de buna mâni olduğunu işaret etmiş ve celseyi tatil eylemiştir.

Doktorlar, Avukatlar

Ikinci celse açıldığı zaman reis Kâzım Paşa Hazretleri, encümenin maddede yapılmasını kabul ettiği tadilâtı heyeti umumiyenin tasvibine arzeyle diğini , haricinde kalan teklifelri na

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Berlin sokaklarında patlıyan manidar bir bomba!

Bunun Göring'e karşı bir suikast olduğunu söyliyenler var

Dün Ajans telgrafları Berlinde Unter den hinden caddesinde bir bomba pataldığını ve bu bombanın M. Göring'e müteveccih olması ihtimalini bildirmiştir. Eğer hakikaten suikast M. Göring'e karşı ise bu çok şayanı dikkattir. Çünkü M. Göring, M. Hitler'in en ileri gelen şeflerinden biridir. Ve Almanyada Başvekilin sağ kolu diye anılmaktadır. Bu hususta gelen telgraf şudur:

BERLIN, 22 (A.A.) — Havas Ajansının muhabiri bildiriyor:

Dün "Unter den linden" caddesinde bir bomba patlamıştır.. Resmî mahafil bu hususta çok ketum davranmaktadır. Dönen bir şaiyaya göre, bunun M. Göring ile Berlin milisleri müdürü M. Ernst'e karşı bir suiikast olduğu mevzuu bahistir. Fakat bu zatlar o zaman büyük bir gemi vinçinin küşat resmini yapmak için Niederfinon'a gitmek üzere yolda bulunuyorlardı.

Diğer taraftan bu suikastın "Büyük Katerine'- Ingiliz filmini gösteren sinemanın sahibi Avusturyalı M. David Boliver'e karşı yapılmış olduğu zannedilmektedir. Yıldızı Yahudi artisti olan bu film, daha ecnebi diplomatları önünde gösterildiği akşam nazilerin yaptığı nümayişler üzerine Almanyada menedilmişti.

Bomba parçalarından biri M. Boliverin otomobiline düşmüş ve kendisi hafif surette yaralanmıştır. Şoför ağır yaralıdır. Otomobil harap olmuştur. Suikastın fâili teşhis edilememiştir. Birçok tevkifat yapılmıştır.

M. Göring

İş Bankası hissedarlar U. heyeti dün toplandı

Bankanın devlet vecibelerini ifa hususunda gösterdiği istical teşekkürle karşılandı

Bilânço tasdik edildi. İdare meclisi azalıklarına eski azalar seçildi

ANKARA, 22 (A.A.) — Türkiye İş Bankası hissesdarları alelâde umumî heyeti bugün saat on beşte banka merkezinde toplanmıştır. Içtimaa Siirt Mebusu ve Banka idare meclisi reisi Mahmut Bey riyaset etmiştir.

Ruznameye nazaran,

Okunan idare meclisi ve mürakıpler raporu kabul ve 1933 senesi bilânçosu tasdik ve idare meclisi ibra edilmiştir. Gene ruznameye dahil maddelerden, temettülerin taksim sureti ve tevzi tarihi tesbit edilmiş ve müddeti nihayet bulan idare meclisi yerine yeni idare meclisi azaları ve mürakıpleri seçilmiş ve 1934 senesinde idare meclisi aza-

(Devamı 6 ıncı sahifede)

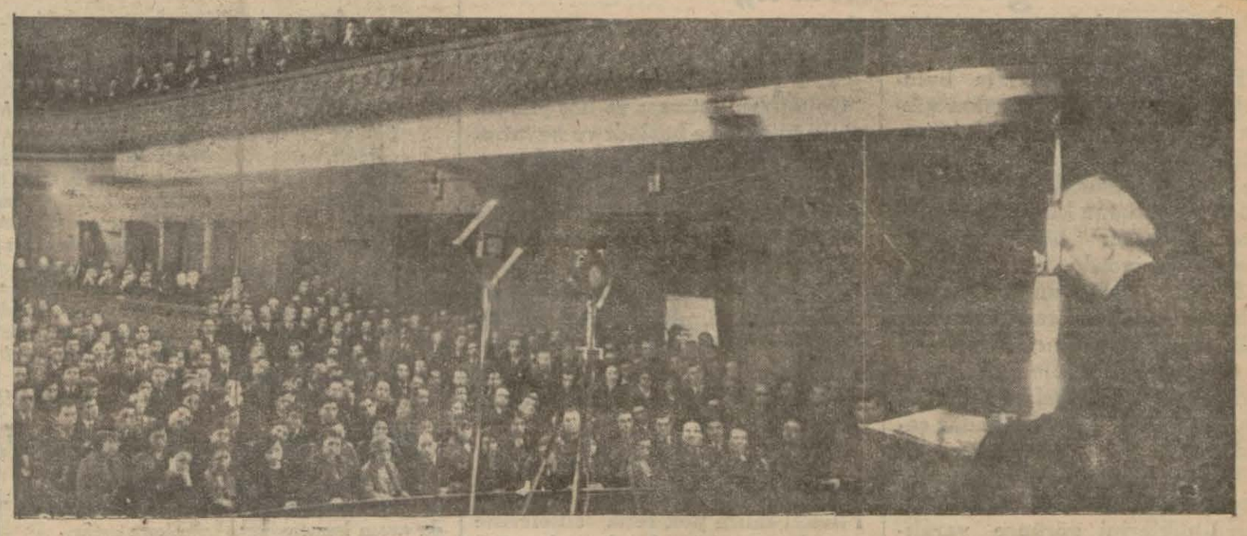

Ankara İnkılâp kürsüsünde Başvekil İsmet Paşa açış dersini veriyor . . . . . .

Beş senelik Program

Programın tatbikine filen geçiliyor

Kayseri fabrikası 1 nisanda inşaya başlanıyor

Millî kurtuluş Türkiyesinde yeni bir inkılâpçı hamle daha görüyoruz. Devlet, kuvvetlerini seferber ederek Millî iktısat cihazını bir plân, bir program çerçevesi içinde yeniden kurmak davasını bizzat kendi yüksek iradesi altına alıyor. Türk iktısadiyatı, ilerleyen seyri içinde devletin yüksek otoriter ve yaratıcı müdahalesine mevzu oluyor. İktısat politikasında yeni bir dönüm noktası olan sanayi programile devlet, millet bütünlüğünü tahakkuk ettirme yolunda en ileri ve kurtarıcı bir adım atmış olmaktadır. Programın tahakkuku memlekette sanayile ziraatin bir plân dairesinde biribirini tamamalaması gibi çok ileri bir iktısat bünyesi meydana getirecektir. Ayni zamanda memleketin millî müdafaası bakımından da mühim bir mevki alacaktır. Türk devleti pek yakın bir âtide yakın şarkta, Rasyonel teknikli iktısadî kabiliyeti yüksek ve ileri bir memleket olmağa

Nurullah Esat B.

(Devamı 5 inci sahifede)

Meclis reisi Bugün geliyor

Kâzım Pş. Hz. şehrimizde bir kaç gün kalacak

ANKARA, 22 (Telefonla) — Meclis reisi Kâzım Paşa hazretleri bir kaç gün kalmak üzere İstanbula hareket etmiştir.

Ibrahim Tali Bey de geliyor

ANKARA, 22 (Telefonla) — Trakya ikinci umumî müfettişi İbra-

(Devamı 2 inci sahifede)

Muhiddin B. geldi

Vali Bey bir çok şehir işlerini Ankarada halletmiş olduğunu söylüyor

Bir haftadanberi Ankarada bulunan Vali ve belediye reisi Muhittin Bey, dün Ankaradan şehrimize avdet etmiş ve Haydarpaşa istasyonunda vilâyet ve belediye erkânı ve diğer bir çok ze-

(Devamı 2 inci sahifede)

Çocuklarımızı Nasıl Okutabiliriz?

Bugün de Halkevi Reisi şehir meclisi azasından Ali Riza Beyin fikirlerini neşrediyoruz.

6 ıncı sahifede

Ankara hükûmeti Londra ya nasıl davet edilmişti?

Hikmet Bey dünkü dersinde Londra konferansının nasıl başlayıp nasıl bittiğini anlattı..

İkinci İnönü muharebesinin sebebi

Maarif vekili Hikmet Bey dün akşam Üniversite İnkılâp kürsüsünde derslerine devam etmiştir. Hikmet Bey dünkü dersinde Londra konferansını, bunun neticesini ve Londrada o zamanki Hariciye vekili Bekir Sami Beyin akdettiği üç mukaveleyi ve bu mukavelelerin Ankara hükûmeti tarafından reddedildiğini anlatmıştır. Hikmet Beyin dersinde tuttuğumuz notları aşağıya yazıyoruz:

Bu derste Londra konferansından bahsedecegiz. Bu konferansa millî hükûmetin davet edilmesi şu şekilde olmuştur:

27 Kânunusani 1921 de Gazi o vakit Sadrazam olan Tevfik Paşadan bir telgraf almıştır. İtilâf devletleri Londrada bir konferans topladılar. Osmanlı hükûmeti davet edilmiştir. Şu şartla ki Osmanlı murahhasları arasında Ankara hükûmeti murahhasları da bulunacaktır. Bu davet Ankara hükûmetine büyük bir fırsat veriyordu. Hakikî hükûmetin Ankarada olduğu kanaati yerleşmeliydi.. Osmanlı ve Ankara hükûmetleri arasında bazı muhabereler oldu. Telgraflar teati olundu. Gazi o za

Hikmet Bey dünkü dersinde..

(Devamı 5 inci sahifede)

Dedikodular karşısında..

Yıktığımız 55 senelikti, kurduğumuz daha 5 aylık!

Cumhuriyet kendi müesseselerini kurmak, onlarla bizzat alâkadar olmak hususunda lüzumu kadar kıskançtır

Hakimiyeti milliye diyor ki

ANKARA, 22. A.A. — Hakimiyeti Milliyenin bugünkü başmakalesinde Falih Rıfkı Bey, İstanbul Üniversitesindeki ecnebî profesörler hakkında yapılan dedikoduları ve neşriyatı mevzuu bahsederek diyor ki :

" — İstanbulda ecnebi profesörlerini müteessir eden telkin ve dedikoduların nasıl ve ne için çıkarılmakta olduğunu hakikaten anlayamadık. Cümhuriyet hükûmeti Türk üniversitesini yeniden kurdu. Eski kadroyu tasfiye etti ve yeniden ehil müderrisler aradı, buldu.

Böyle bir islah teşebbüsünü bir takım hoşnutsuzluklar uyandıracağına şüphe yoktur. Fakat bütün bu mukavemetler nihayet silinip gitmeye mahkûm. Çünkü Cümhuriyet hükûmetinin bir üniversite vücuda getirmek hususunda iradesinin önüne geçmek imkânı yoktur.

Artık bizim olan ecnebi profesörlerinin çoğu memleketlerinde esasen bu rütbeyi haiz idiler ve içlerinde Berlin üniversitesinde fakülte reisliği etmiş olanlar da vardır.

Bir profesörün çalışma vasıta ve sahaları şunlardır:

1 — Takrir,
2 — Seririyat,
3 — Laboratuvar,
4 — Seminer.

Ecnebî profesörlerine takrir hususunda yardım edecek olanlar, bizim lisan bilir gençlerimizdir.

Seririyat bize ait bir iştir. Laburatuvar ve seminerde böyledir. Bu dört vasıta da az çok noksan olabilir. Fakat bu noksanların hiç biri bugün profesörlerden hakkile istifade edilmesine mani olmadığı gibi, maarif vekilliği hepsini müteemadiyen düzeltmek ve tamamlamak yolundadır. Selâhiyettar makam, bu eksiklerin sene başında telâfi edileceğini bize bildirmiştir.

Takrir hususunda iki şey birden olmaktadır. Bir taraftan tercümeler günden güne iyileşmekte, diğer taraftan hocalar türkçe öğrenmektedir.

Şimdi bir bu vaziyeti muhakeme ediniz. Bir de her hangi bir gazetede, ecnebi profesörlerden istifade edilemiyor diye ortaya bir dedikodu atılıp, şurada burad teşvik olunan bir iki talebenin ile

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Hakimiyeti Milliye Başmuharriri Falih Rıfkı Bey

Tarihten Parçalar: 9

ÇANAKKALE!

Yazan: Amiral Sir Roger Keyes

" Türkler büyük bir civanmerlik gösterdiler..,,

Bunu gün defterime şu yolda kaydetmişim:

"Biz,, Queen Elisabeth'te bulunanlar, yarın siperinden çıkar çıkmaz derhal süpürüleceklerini zannettik; zira gemilerden yapılan ateşe rağmen, akıncılardan biri yerinden kımıldanır kımıldanmaz, o şeytanî makineli tüfekler derhal harekete geçiyordu.

"Bu vaziyet karşısında muhriplerin himayesi altında sandallarımız, sahili tarayan makineli tüfek ateşini hiç sayarak sahile gidip yaralıları getirdiler. Bu bahadırane tahlis ameliyesine bir saat kadar şahit olduk.

"Türkler büyük bir civanmertlik gösterdiler, yaralıların sedyelerle nakledildiklerini görünce yaralılar sandala bindirilinceye kadar ateş kesiyorlardı. Küçük bir çatana tarafından çekilen muhribin filikası ilk önce hareket etti. Sonra küçük bir sandal gemiye dönmek üzere kalktı. Filika yolda ehemmiyetli bir surette delinmiş olacak ki gittikçe alçaldığını, efradın da gemiye gidinceye kadar çamçakla su attıklarını gördük.

Bütün müfreze geri getirildi.

"Bunun üzerine uzun bir durgunluk oldu. Anlaşılan akıncılara kumanda eden zabit maiyetindeki efradı nasıl kurtaracağını düşünüyordu. Nihayet, bunları, topların ıskata muvaffak olamadıkları makineli tüfeklerin ateşi altında Anzac sahiline kadar yürütmektense sandalla gemiye getirmenin daha hafif zayiatla mümkün olabileceğine akıl kesmiş olacak ki sandal gönderilmesi için işaret verdi. Her biri iki filika çeken iki motorobot şiddetli makineli tüfek ateşi altında sahile hareket etti ve bütün müfrezeyi geri getirdi.

"Biz uzaktan bakanlar, bütün zayiatın altı piyade neferile bir bahriye neferinin maktûl düşmesinden ve on sekiz piyade ile iki bahriyelinin yaralanmasından ibaret olduğunu işitince zor inandık.,,

* * *

Alman tahtelbahirlerinin Türk sularına gelmesi ve Ingiliz - Italyan bahrî mukavelesi dolayısile "Queen Elisabeth'le en iyi dört eski zırhlımızın ve dört kruvazörün geri dönmeleri hakkında Bahriye Nezaretinden alman 13 Mayıs 1915 tarihli telgrafı bahrî taarruzun tekrarı fikrinden tamamile sarfınazar edilmesi demekti. Bu suretle donanmanın muavenetinden hemen de tamamen mahrum kalacak ordunun boğuşmak vaziyetinde kalacağı düşüncesi herkeste şiddetli bir telâş ve meyusiyet uyandırdı.

O gece gün defterime şu satırları yazdım:

"Queen Elisabeth'te son gecemiz, gemiden ayrıldığımız için son derece meyus ve müteessiriz. Sabahleyin "Lord Nelson'a,, geçeceğiz. O gün, sabahın saat ikisinde "Goliath'ın batması ve beş yüz kişinin ölümü ile başladı ve hayatımda geçirdiğim en uzun gün oldu.

"Yorgunluktan bir leş haline geldim. Oldukça da ümitsizdim. (Büsbütün ümitsizim diyemem, çünkü sonunda muvaffak olacağımızdan eminim.) Yalnız şimdilik taliimiz adam akıllı döndü. Amiralı ve Bahriye Nezaretini ikna edip tasavvur ettiğim büyük hareketi yaptırmak hususundaki kuvvetli ümit te artık suya düşmüştü.

"Churchill'in müzahereti:,,

Imanım var. Kalbim de kuvvetli. Filvaki taliin pek fena sillelerine uğradığımız için bunların her ikisi de lâzım. Amiral bu sabah gayet hoş bir telgraf aldı. Bu telgraftan dolayı Winston Churchill'e nasıl teşekkür edeceğimi bilmiyorum. Bizimle bu derece alâkadar olması ve içimizi bu kadar iyi görmesi cidden güzel.

"Harekâta başlamak hususunda gösterdiği isticalin şimdi bize pahalıya malolduğunu söyliyerek kendisine tarizde bulunulduğunu zannediyorum.

"Fakat eğer o da hükûmeti bu işe sürüklememiş olsaydı, bu teşebbüs kimsenin aklına gelmiyecekti. Halbuki şurası da muhakkaktır ki harbi bitirmek hususunda hiç bir şey, gayrikabili ictinap gördüğüm nihaî muvaffakıyetimiz kadar müessir olmayacaktır. Şayet 25 şubatta elimizde bir ordu mevcut olsaydı, şimdi her şey olup bitmiş bulunacaktı.,,

Ertesi gün Bahriye Nezaretinden bir telgraf geldi ve korktuğum en fena şeylerin hepsini teyit etti. Boğazları zorlamak maksadile müstakil bir bahrî teşebbüs yapılmasına müsaade edilmiyordu. Onun için işe yeniden başlamak, bizim de rolümüzü oynamamıza müsaade edileceği günün biran evvel hulûlüne dua etmek, ve bu esnada da ordunun noksan ve ihtiyaçlarını ikmal etmekten başka yapılacak bir şey kalmamıştı.

— Bitmedi —

Mussolinî hava Talimlerinde

ROMA, 22. A.A. — Stefani bildiriyor: M. Mussolini hava nazırı sifatile ve yanında hava müsteşarı olduğu halde dün sabah Montecelio tayyare limanına gitmiş ve filolar tarafından yapılan talimler de hazır bulunmuştur. Bundan sonra M. Mussolini hava inşaatı müesseselerile inşa edilmekte olan büyük hava tecrübe merkezleri binalarını gezmiştir.

Bir tayyare kazası

ROMA, 22. A.A. — Bir Italyan deniz tayyaresi dün Frescia civarında düşmüş ve üç rakibi ölmüştür.

Muhiddin B. geldi

(Başı 1 inci sahifede)

vat tarafından karşılanmıştır.

Muhittin Bey, dün öğleden sonra vilâyete giderek bir müddet meşgul olduktan sonra belediyeye gitmiş ve akşam geç vakite kadar orada çalışmıştır.

Vali ve belediye reisi, dün kendisini ziyaret eden gazetecilere şu beyanatta bulunmuştur:

"— Ankarada yalnız Nafia vekâleti ile değil, Maliye, Iktısat, Adliye ve diğer vekâletlerle şehre ait muhtelif meseleler için temaslarda bulundum.

Bu temaslarım neticesinde, halli hükümet merkezile alâkadar şehir işlerini hüsnü suretle intaç ettim.

Tramvay ücretlerine yapılmış olup istirdadı mevzuu bahsolan zam meselesi hakkında benim söyliyecek sözüm yoktur. Nafia vekâletince bu mesele tetkik edilmektedir.

Haliç şirketi işini soruyorsunuz. Bu meselenin yeni bir safhası yoktur. Bu itibarla Ankarada böyle bir işle meşgul olmadım. Şirketle hasım vaziyetteyiz. Mesele, mahkemededir.,,

Belediyenin azalan varidatını telâfi için daimî gelir membaları temini imkânlarını araştırdığı yolundaki bazı neşriyata temas eden gazetecilerin suallerine de Muhittin Bey şöyle mukabele etmiştir:

"— Bittabi şehir varidatının temini en mühim meseledir. Bunu temin için icap ettiği şekilde tetkikat icra edilmekte, çalışılmaktadır.,,

Istanbulda yeni bir Adliye - Vilâyet birleşik sarayı inşası tasavvurları hakkındaki suale de vali bey:

"— Bu işle vaktimin darlığı ve Adliye vekili Beyin son günlerdeki rahatsızlığı dolayısile meşgul olamadım,, demiştir.

Vali B. Bursaya gidiyorlar

Dağ sporları klübü tarafından kurban bayramı münasebetile Ulu dağına bir seyahat tertip edildiği yazılmıştı. Bu seyahate iştirak edecek zevat, başta Muhittin Bey olduğu halde, bu sabah vapurla Yalovaya gidecekler dir. Oradan iki otobüsle seyahate iştirak edenler Bursaya ve Ulu dağına gidecekler ve bayram ertesi şehrimize avdet edeceklerdir.

İbahim Tali Bey Geliyor

(Başı 1 inci sahifede)

him Tali Bey bu akşam İstanbula hareket etmiştir. Ibrahim Tali Bey İstanbulda iki gün kaldıktan sonra Karadenizde ufak bir seyahat yaparak şehrimize dönecektir ve burada Trakya umumî müfettişlik işlerile meşgul olacaktır.

Ibrahim Tali Bey nisanın onunda Edirneye gidecektir.

Liyon sergisinde Bulgarlar

SOFYA, 22 (Milliyet) — Lyon sergisine iştirak eden Sofya belediye azalar iki gün evvel avdet etmişlerdir. Murahhaslar M. Herriot'nun kendilerine karşı gösterdiği pek samimî kabulü büyük bir memnuniyetle anlatmaktadırlar. M. Herriot Lyonda "Yeni Türkiye" hakkında verdiği bir konferansta Bulgaristandan da uzun uzun bahsetmiştir. Sofya belediye azalarını Pariste parlak bir şekilde karşılayan belediye reisi M. Fike pek yakında Sofyayı ziyaret edeceğini söylemiştir.

Pesmazoğlunun Ankara seyahati

ATINA, 22 (Milliyet) — Iktısat nazırı M. Pesmazoğlunun Ankaraya azimeti Yunan hükûmetinin tütünler hakkında alacağı kat'i karara kadar talik edildi.

HARİCÎ HABERLER

Silâhsızlanma meselesi

M. Makdonald" harp sebeplerini ortadan kaldırmak lâzımdır,, diyor

Avrupada silâhsızlanma edebiyatının ucu, sonu yok gibi görünüyor. Ne kadar zamandan beri devam eden müzakerat henüz sağlam bir yola girmemiştir. Şimdi de Fransa ile Ingiltere arasında bu meselenin akislerine şahit oluyoruz.

29 Kânunusani tarihli Ingiliz muhtırasına Fransanın cevap verdiğini ve bu cevabın daha ziyade menfi olduğunu telgraf havadisi olarak yazmıştık. Bununla beraber Ingiliz nazırları nezdinde ümit kırılmış değildir. Çünkü evvelki Ingiliz muhtırası nihayet tadil olunabilir. Lâyetegayyer değildir. Emniyet meselesinin tahtı emniyete alınması, ve Almanyanın tekrar ve bilhassa hava kuvvetleri itibarile silâhlanması Ingilterede mevkii iktidarı tutanlar beyninde alâka ile takip olunmaktadır. Fransız muhtırası sayesinde Ingilterenin umumî emniyet meselesini ve Cemiyeti Akvamın takviyesini görüşmek hususunda Fransa ile anlaşması muhtemeldir. Diğer taraftan Daily Herald gazetesi şu noktai nazarı takip etmektedir. Eğer Fransa ile Almanya şimdiki fikirlerinde ısrar edecek olurlarsa bir silâhsızalnma mukavelesinin akdi gayri kabildir.

Dün bu hususta aldığımız telgraflar şunlardır:

Makdonald fikirlerini anlatıyor

LONDRA, 22. A.A. — Muhalif amele partisi millî müdafaa tahsisatı hakkında avam kamarasında müzakere açmıştır.

M. Macdonald bir süale cevaben hava hizmetleri tensik edileceği cihetle bu kısımda mühim bir inkişafa intizar edilmesi lâzım geleceğini söylemiştir.

Deniz programı mutlak surette Londra muahedesinin hudutları içinde kalmaktadır.

M. Macdonald silahların yalnız başına sulhu temine kâfi gelmiyeceğini ve Ingilterenin bir hakkaniyet ve uzlaşma sureti halli bulmak ve tekmil harp sebeplerini izale etmek için bütün gayretlerini sarfetmesi icap edeceğini söylemiştir.

M. Edenin noktai nazarı

LONDRA, 22. A.A. — M. Eden, muhafazakârların bir içtimaında, silâhsızlanma konferansı akim kaldığı takdirde, bunun milletler cemiyetine vahim bir darbe olacağını ve bir çok milletlerin o zaman silâhlarının vaziyetini tadil etmeleri lâzım geleceğini söylemiştir.

Ingiliz Japon Amerika filoları

VAŞINGTON, 22. A.A. — Bahriye nazırı, M. Sivanson, Vaşington deniz konferansından evvel Amerika ile Japonya arasında görüşmeler yapılması lehindedir. Mümaileyh, Ingiltere, Japonya ve Amerika filoları arasında şimdi mevcut nisbetin muhafazası icabedeceğini söylemiştir.

Baldvin'in fikri

LONDRA, 22. A.A. — M. Baldvin, avam kamarasında imparatorluk müdafaası hakkındaki bir müzakere sırasında ezcümle demiştir ki :

" Ingiltere hükûmeti meseleyi aylarca derin bir surette tetkik etmiş ve bu yolda hazırlanan proje üzerinde müzakereler ve tadiller yapılmış olmakla beraber sivil tayyareciliğin hava tehlikesini temamen bertaraf edebilecek bir tarzda kontrolü usulünü bulmak mümkün olacağına kani değilim. Hiç bir memleket, Ingiliz hükûmetinin muvaffakiyetsiz olarak bu kadar çalıştığı bu mesele hakkında amelî veya cüzî ehemmiyeti haiz olsun bir teklif yapmamıştır.

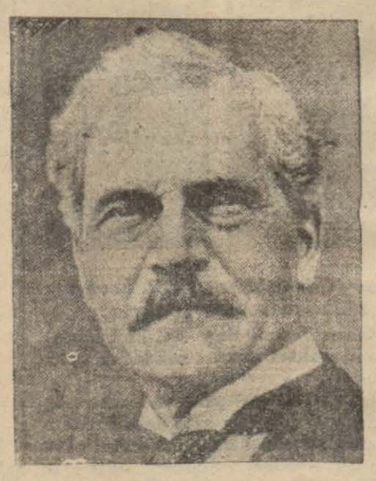

Amele partisi lideri Mac Donald

Temps'in makalesi

PARIS, 22. A.A. — Tan gazetesi, bugünkü başmakalesinde silâhsızlanma meselesini tetkik ederk diyor ki :

Eğer Ingiltere silâh'arını çoğaltmaya mecbur kalmadan emniyetini temin etmek istiyor ve ileriye bir adım atmaya amade ise, bu adımın neden ibaret olacağı ve muhtemel müşterek icraatın ne şekilde olmasını ve umumî mukaveleye bağlı olması lâzım gelen icra teminatına ne nisbet dahilinde iştirak etmeyi düşündüğünü söylemesi icap eder.

Ingiltere bu hususta müsbet teklifler yaptığı günü daha sağlam bir sahada nafi bir surette müzakereye imkân verecektir. O zaman samimî ve devamlı bir itilâf yolunda kati bir adım daha atılmış olacaktır.

Japonyada bir facia

Hakodat şehrinin yarısından fazlası yandı

TOKIO, 22. A.A. — Iki yüz bin nufuslu olan Hakodat şehrinde çıkan bir yangın şehrin büyük bir kısmını tahrip etmiştir. Bin kişinin öldüğü zannediliyor. Rüzgârın şiddetinden birkaç bacanın düşmesi yangına sebep olduğu zannedilmektedir.

TOKYO, 22. A.A. — Hakodate yangını, kontrol edilemez hale gelmiştir. Sabahın ilk saatlerinde şehrin yüzde 80 i harap olmuştu. 150 bin kişi açıkta kalmıştır. Halkın bir çoğu limandaki gemilere iltica ediyorlar. Aralarında elektrik istasyonları da dahil olmak üzre çok mühim binalar harap olmuş ve şehir zulmet içinde kalmıştır. Telefon, telgraf, ve telsiz muhabereleri inkitaa uğramıştır.

Yalnız limandaki gemiler muhaberede bulunmakta ve haber ulaştırmaktadırlar. Zırhlılar, felaketzede şehrin yardımda koşmaktadır. Fakat fırtına ticaret gemilerinin şimaldeki limanları terketmelerine mani olmaktadır. Yiyecek ve içecek su fıkkdanından başka şiddetli bir soğuk halkın istirabını artırmaktadır.

Yangın söndürüldü

TOKYO, 22. A.A. — Muhaberatın kesilmiş olmasına binaen Hakodate yangını kurbanları hakkında tafsilât alınamamıştır.

Çıkan bir kasırga yangın felâketine inzimam etmiş ve yangın ancak sabahleyin saat 7 de söndürülebilmiştir.

Yalnız Hakodate felâketi için sigorta kumpanyalarından istenilen para mıktarı elli milyon yen tahmin olunmaktadır.

Amerikadaki grev

Roosveltin tavassutu Kabul edildi

VAŞINGTON, 22. A.A. — M. Roosveltin öğleden sonra otomobil amelesinin grev ilân etmelerine sebebiyet vermesi muhtemel bulunan ihtilâfı dostçasına haletmek maksadiyle otomobil amillerinin mümessilleriyle yapmış olduğu uzun görüşmenin akamete uğramış olduğu zannedilmektedir.

Riyaseti cümhur dairesi tarafından neşredilen tebliğde reisicümhurun bazı noktalar hakkında izahat almış olduğunun beyaniyle iktifa edilmiştir. M. Roosvelt yarın öğleden sonra amele mümessilleri ile görüşecektir.

Şimendifer vaziyetine gelince: amele M. Roosvelt'in yevmiyeler üzerindeki itilâfı kânunsaniye kadar temdit eden teklifini reddetmekle beraber işin hakeme havalesine muvafekat etmişlerdir.

NEVYORK, 22. A.A. — Şimendifer kumpanyaları müdürleri M. Roosvelt'in tavassutunu resmen kabul etmişlerdir.

Feci bir yangın

NEVYORK, 22 .A.A. — Amele aileleri tarafından oturulmakta olan bir binada çıkan yangın neticesinde üçü çocuk olmak üzre yedi kişi yanmıştır. Bir çok kimselerde meydana yoktur.

Roma mülâkatı

Peuple gazetesinin Makalesi

PARIS, 22 .A.A. — Anadolu ajansının hususî muhabiri bildiriyor :

Le Peuple gazetesi Mussolininin nutkundan bahsederek diyor ki :

" Bunun zehirlerini azaltacak formüller bulunabilir. Fakat mana ve müeddası değiştirilemez. Nutuk sahibinin bütün düşüncesini izahetmesi bakımından denebilir ki, ihtiraslarını hareketlerini izahtan çok uzaktır. Fakat demek istediklerini bütün yanlış zehapları izaledecek bir sarahatle ifade etmiş olması itibariyle değerlidir. Bu nutuk Fransız hükûmetinin ve yarı resmî matbuatın uzun zaman izahettiği ümitleri kökünden silip süpürmüştür. Faşizm ile anlaşmak temâyülü bir kerre daha fransız politikasını büyük bir ademi muvaffakiyete sürükledi. Yalnız bugün değil ta Korfu meselesinden, dörtler misakına ve Avusturya hadisatına kadar 10 seneden beri her defasında böyle olmuştur."

Madam İnsuli melankoliye tutuldu

ATINA, 22 (Milliyet) — Burada ki Fransız sefarethanesi Fransa tarikile Ingiltereye gitmek isteyen Madam Insull'ün pasaportunu vize etmetken imtina ettiğinden Amerikan bankerinin zevcesi fena halde müteessir olmuş ve melânkoliye tutulmuştur. Madam Kuyumcuoğlu ve hizmetçisi Madam Insull'ün şuursuz bir hareket te bulunmasından korktuklarından bazı tedabir ittihazına lüzum görmüşlerdir.

SON DAKİKA

Rana ve Fethi B. ler geliyorlar

ANKARA, 22 (Telefonla) — Gümrük ve inhisarlar vekili Ali Rana Bey ve Londra büyük elçimiz Fethi Bey cumartesi günü İstanbula hareket edecektir.

Ticaret ofisi kadrosu

ANKARA, 22 (Telefonla) — Ticaret ofisinin kadrosu kat'i şeklini almıştır. Kadroya dahil memurlardan bir kısmı yeni vazifelerine başlamışlardır. Diğer kısmı 1 Nisanda çalışmağa başlıyacaklardır.

Muafiyetten istifade edemiyecekler

ANKARA, 22 (Telefonla) — Muamele vergisi kanununun muafiyetler kısmı tetkik edilmektedir. Teşviki sanayi kanunundan istifade eden bazı müesseselerin muafiyetten istifadelerine nihayet verilmsi mukarrrdir.

Demiryolları memurin kanunu

ANKARA, 22 (Telefonla) — İsviçre demiryolları umumî kâtibi Dr. Gotye şehrimize gelmiştir. Kendisi devlet demiryolları memurin kanunu projesile tasarruf sandığı projesini hazırlamağa başlamıştır.

Büyük elçilikler arasında

ANKARA, 22 (A.A.) — Vaşington büyük elçiliğine Londra büyük elçisi Münir, Londra büyük elçiliğine sabık Paris büyük elçisi Fethi ve Ttran elçiliğine de riyaseticümhur umumî kâtibi Ruşen Eşref Beylerin tayinleri âli tasdika iktiran eylemiştir.

Gazi Hz. ile İran şahı Hz. arasında teati edilen telgraflar

ANKARA, 22 (A.A.) — Iran şahı Pehlevî hazretlerinin doğumlarının yıldönümü münasebetiyle Reisicümhur Gazt Mustafa Kemal Hazretleriyle Pehlevi Hazretleri arasında âtideki telgraflar teati edilmiştir:

Alâhazreti hümayun şehinşahi Pehlevî TAHRAN

Zatı şehinşahilerini, doğumlarının yıldönümü münasebetiyle kutlulamaktan haz duymakta olduğumu ve şahsî saadetleriyle dost ve kardeş İran milletinin refah ve ikbali hakkındaki samimî dileklerimi arzederim. Gazi M. KEMAL

Türkiye Reisicümhuru Gazi Mustafa Kemal Hazretlerine ANKARA

Tarafı riyasetpenahilerinden muhabbet ile karışık tebrik ve tehniyetlerinden dolayı samimî ve tam teşekkürlerimi ve zatı devletinizin saadetiyle dost ve komşu Türk milletinin ikbal ve terakkisini kalben dilerim efendim. Riza Şah Pehlevî

Birinci müfettişlik

Hilmi Beyin Urfada tetkikatı

URFA, 22 (A.A.) — Birinci umumî müfettiş Hilmi bey Urfaya gelmişlerdir. Harran kaza merkezinde rüesayi memurin ve halkevi mümessilleri tarafından karşılanmış vilâyet makamında halk mümessillerile konuştuktan sonra belediyenin şerefine verdiği ziyafette ve halkevinde Urfa tarihinde Türklere dair verilen konferansta bulunmuşlardır.

Bundan sonra Urfa türkülerini derleyen 18 kişilik saz heyetinin konserinde hazır bulunarak dinlemiştir.

Hilmi Bey Urfa münevverlerinin özlü ve hevesli varlığı karşısında Urfalıların millî cidalde gösterdikleri kahramanlık kadar millî ülküde de muvaffakıyet kazanacaklarına dair itimat olduğunu söylemiştir.

Istanbul limanının Nizamnamesi

ANKARA, 22 (A.A.) — Istanbul limanı nizamnamesinin elli altıncı maddesini tadil eden nizamname resmî gazete ile neşrolunmuştur. Buna nazaran, Istanbul limanı nizamnamesinin 56 inci maddesi aşağıdaki şekilde tadil edilmiştir.

Gümrük ve polis kontrol ve muayene işleri bitmeden yolcularla karşılayıcıların birleşmeleri yasaktır.

Yolcuların da geçirmek istedikleri yolcularla temasları rıhtımda nihayet bulur. Her iki halde de resmî vaziyetler müstesnadır.

Hasta ve malûl yolcuları olanlarla yolcularını vapurdan almak hususunda kat'i zarureti anlaşılan karşılayıcıların rıhtım mıntakasında en büyük polis âmirinden alacakları vesikaları kontrol ile alâkadar polis ve gümrük muayenesinden evvel yolcularla birleşmelerine müsaade olunur.

Kezalik hasta ve malûl yolcuları olanlarla yolcularını vapura götürmek hususunda kat'i zarureti anlaşılan yolcuların yukardaki fıkrada yazılı olduğu vechile vesika almak şartile vapura girmelerine müsaade edilir. Bu nizamname neşri tarihinden muteberdir.

Heyeti vekile toplandı

ANKARA, 22 (Telefonla) — Icra vekilleri heyeti toplandı.

Çanakkalede şehit düşen iki zabitimizin kabirleri

ÇANAKKALE, 22 . A.A. — Çanakkale boğazının müdafaasında ve 18 mart 1915 de düşman donanmasının hücumunda cansiparane hareket ederek şehit düşen topcu zabitlerimizden Hasan ve Mevsuf beylerle arkadaşlarının kabirleri birinci Ferik Cevat Paşa ile eşraftan Mustafa Beyin himmetleriyle yeniden ve şehitlerimizin şerefleriyle mütenasip bir surette inşa edilmiştir.

Almanyada

Hitler işsizlikle Mücadele ediyor

BERLIN, 22 .A.A. — Havasın muhabiri bildiriyor :

M. Hitler Münih Otostrat'nın tezgâhlarından birinde söylediği nutukta demiştir ki :

Bu sene içinde hiç bir felâkete meydan vermeden en büyük inkilâbını yaptık. 14 sene süren bir tahrik devresinden sonra sarfına mecbur olduğumuz gayret uzundur ve ağırdır. Fakat önümüze çıkan meseleleri haledeceğiz. Bundan sonra çalışmıyanlara para yoktur. Memleketin mübayaa kabiliyetini, sanayi sahasında para getiren işler dökmek suretiyle senede beş milyar arttıracağız. Bu ilk sene de iş bulan işsizlerin adedi 2.700.000 dir. Bugün daha büyük bir gayret sarfına başlıyoruz.

Asyadaki harp

Tunganlar ordusu Hezimete uğradı

MOSKOVA, 22. A.A. — Tas bildiriyor : Bahtiden haber verildiğine göre, Mançurinin Tunganlar ordusu daventi civarında hezimete uğradıktan sonra Sinkiyang hükûmet kıtaatı tarafından Tiyançah dağlarına doğru defedilmiştir. Hükûmet kıtaatı Mauinun silah ve para aldığı Hansu vilayetindeki üssülü harekesine doğru çekilmesini imkânsız hale getirerek Tunganlar Kâşgara giden yola doğru çekilmeye mecbur etmiştir. Vilâyet kıtaatı Mauini takip ederek Karaşar, Kurle, Kuça, orta Sinkiyang şehirlerini işgal ve Tunganların bütün topçularile techizatını ve binden fazla esir almışlardır. Maçuin, erkânı harbiyesile birlikte otomobille kurelden firar etmiştir.

Romany silâh Mühimmat alıyor

SOFYA, 22 (Milliyet) — Bükreşten bildiriliyor:

Bugünlerde Romen Harbiye nazırı Parise hareket edecektir. Orada on gün kadar kalarak Fransadan fazla mikdarda silâh, top ve tyyare satın almak için bir mukavelename imzalayacaktır. Bu sene Romanyada Fransız sermayesinin yardımile Balkanların en büyük silâh fabrikası olacak olan bir fabrika kurulacaktır.. Bu fabrikada her nevi silâh ve tayyare imal edilecektir.

Riyaseticumhur orketrası

ANKARA, 22 (Telefonla) — Riyaseticümhur orkestrası memurlarının terfi suretleri hakkında bir lâyiha hazırlanmıştır.

Rusyadan Tokyoya gönderilecek ziraat makinaları

MOSKOVA, 22. A.A. — Tas bildiriyor : Sovyet Rusyada imal edilen ziraat makinelerine karşı Türkiyede büyük bir alâka gösterilmekte olduğundan, Odesa fabrikalarında imal edilen biçme ve kaymakalma ve diğer ziraat makinaları yakında Odesadan Türkiyeye gönderilecektir.

ŞEHİR HABERLERİ

FELEK

Hayırlı adam?

Tahayyül ediyorum:

Bir mektepte bir imtihan yapmışlar. Bir sınıfa "hayırlı adam kimdir" diye bir sual sormuş ve cevapları topmışlar..

Bunların içinde "vatanını seven adamdır,, gibi umumî fakat gayri sarih cevap verenler ekseriyeti teşkil etmiş.. Fakat "hayırlı adam adalet cihazında çalışandır" "hayirli adam insaniyete ve umumî sıhhate hizmet edendir,, "hayırlı adam vatan çocuklarını okutandır" gibi hususî çerçeveler çizenler de varmış. Fakat birinciliği şu cevap kazanmış:

"Hayırlı adam kimseye yük olmadan, kanun ve nizam yollarını, ahlâk umdelerini zorlamadan hemcinsini zarara sokmadan para kazanan adamdır. Bu adamın en güzel nümunesi meselâ bir balıkçıdır. Bu adamın bir sandalı, birkaç oltası ve bir ailesi vardır. Sandal için vergi verir, balık tutar. Ondan da vergi verir, satar ailesini geçindirir ve devlet hazinesinden on para almaz. Bu adam az kazanır amma en kuvvetli vatandaş ve en hayırlı adam tiplerinden biridir. Bir memlekette böylelerinin adedi ne kadar artarsa o memleket o kadar kuvvetlenir.,,

Ayip oluyor

Arasıra bizde matbuatın neden ileri gitmediğini görüşürken kabahatin büyüğünü:

— Efendim! Okumuyorlar! diye kari kütlesine yükleriz. Lâkin kendimiz onların arasına girerek onların gözile gazetelerimize baksak bir türlü etrafımıza toplayamadığımız kari kütlesine hak vermemezlik edemeyiz. Şu muhakkaktır ki gazetelerimizin baskı adedi bizdeki okur yazarların adedine nisbetle çok aşağıdır ve gene muhakkak bir şey vardır ki; Türkiyede Türk matbuatı kadar ecnebi matbuaları da okunmaktadır. Bazı ecnebi gazetelerin Istanbul satışı bazı türkçe gazetelerden fazla olduğunu kat'i surette söyliyenler de vardır. Bu nedendir? Vallahi çok defa oturup bu işleri tetkik ettiğimiz zaman bizim esnaf, bizim esnafın ustabaşıları ekserî eksiği bizde bulmaz. Bunu kâh hâdise yoksulluğuna, kâh vasıta kıtlığına kâh kanun kayıtlarına yüklerler. Lâkin ben açık adamım. Bu, yalnız o sayılan şeylerin neticesi değildir. Bugünkü şartlar içinde de karileri daha fazal alâkadar etmenin pekalâ yolu vardır.

— Yapsana! diyeceksiniz. Gazetecilikte iddia sahibi bir adam değilim. Bunu o iddialarda bulunanlara bırakırım. Fakat her gün en itinalı gazetelerimize bakıyorum. Ve her gün okuyucunun gazeteye karşı oaln itimadını sarsacak ufak tefek fakat tesirli kusurlar görüyor ve karilerle görüştükçe de bu ufak kusurların pek büyük tesiri olduğu neticesine varıyorum.

Yazdığımız haberlerin hakikatle olan münasebetleri derecesini tayindeki titizliğimizi, havadisi verirken ifadenin açıklık ve ciddiyetini, mabaitli hdiselerin her gün doğan yeni safhalarını anlatırken başını ve sonunu bilmeden dercedişteki lâübaliliğimizi falan zikretmiyeceğim. Fakat enbasit hürmet kaidelerini bile ihmal ederek ecnebi eserlerini kendi malımız gibi imzamızla neşredişimiz, çok defa bu eserlerin sahiplerini işe müdahale ettirecek kadar tesirler yapmakta ve bu gibi hafifliklerimizi - görmez sandığımız - kariler müşahede ettikçe gazetelere ve gazetecilere karşı olan rabıta ve itibarları eksilmektedir.

Bu satırları yazarken gözümün önünde biribirinden yalnız altı gün fasıla ile çıkmış iki İstanbul gazetesinde ayni serlevha altında ve ayni mevzuda iki hikâye görüyorum. Bu iki hikâyede yalnız isimler değişmiş. Bunu ilk yazan gazetede hikâye şöyle başlıyor:

"Köşedeki lâmbanın aydınlığı altında, yarı karanlıkta, nadir cümleler le konuşuyorlardı,,

— Biliyor musun? dedi. Siret, Nisanın on beşinde tam kırk sene oluyor.,,

Altı gün sonra diğer gazetede çıkan hikâye de şöyle başlıyor:

"Salonun köşesindeki lâmbanın altına oturmuşlar konuşuyorlar. Cezmi:

— Biliyor musun Samime - dedi - Nisanın on beşinde tam kırk sene oluyor.,,

Kaç sene oluyor, orasını bilmem ama her ikisi de tercüme olduğu işaret edilmeden ayrı ayrı iki gazetede altı gün fasıla ile ayni hikyenin çıkışı matbuat namına ayıp oluyor.

Hiç kimse bizde her gün bir hikâye yazacak kariha kuvveti tasavvur etmemektedir. Onun için bence bu hikâyelerin - bütün medeni memleketlerde olduğu gibi - falan lisandan tercüme olduğunu işaret etmek onların kıymetinden hiç bir şey eksiltmez. Fakat gazeteye bir hakşinaslık ve doğruluk çehresi verir. Diğer taraftan böyle hikâyelerin hep Avrupa gazetelerinden alındığını bilmesi lâzım gelenler de diğer gazetede çıkan tercüme hikâyeleri okusalar böyle bir hafta içinde ayni hikâyenin ayrı ayrı iki kimsenin karihasına doğmuş olması gibi gülünç bir hâdiseye mahal bırakmamış olurlar.

FELEK

Bakırköyde çocuk bakım yurdu

Peynirci Toma efendinin dükkânının üst katı da tutuşmuş ve burası da kısmen yandığı halde söndürülmüştür.

Bakırköyünde çocuk bakım yurdu için ayrıca bir pavyon yapılacaktır.

Pavyonun bütün masrafını Hazinedar çiftliği sahibi Hüseyin bey teberrü etmiştir. Bu sabah saat 10 da pavyonun temel atma merasimi yapılacaktır.

EKONOMI

Yeni ofisler Teşkilâtı

Ankaradaki yeni teşkilat kadrosu anlaşıldı

İktısat vekâleti yeni teşkilâtta mevcut plnda mevcut yedi ticaret ve iktısat müdürlüğü beşe indirilmektedir. Şirketler mürakabesi için Ankarada bir şirketler mürakabe bürosu vücude getirilmektedir. Şimdi İstanbulda bulunan bütün şirket komiserelri Ankarada toplanacaktır. Diğer ticaret komiserlerinin vaziyetleri henüz malûm değildir. Yeni teşkil edilen Türkiye dış işleri millî ofisleri dairesi kadrosu tamamen anlaşılmıştır. Ofis reisi Faik Kurtoğlu Beyin üç muavini bulunacaktır. Muavinelr sabık Berlin ticaret mümessilimiz Mecdet, sabık Marsilya ticaret mümessilimiz Muhtar ve ofis raportörlerinden Halûk Beylerdir. Muavinlerden biri ihracat işleri diğeri ticaret mümessillikleri ve hariçteki Türk ticaret odaları ve üçüncüsü Ticaret borsalarına ait mesaile bakacaktır.. Ofisin muhtelif şubelerinin başlıca şefliklerine Ticaret mektebi muallimlerinden Servet, ofis raportörlerinden ve mülga Darülfünun müderrislerinden Mithat, ofis raportörlerinden Akil Emrullah, Muhtar, Mahmut, Beliğ, Zeki Zeybekoğlu Bürhan Zihni, Sait, Rauf ve Hakkı beyler tayin edilmişlerdir. Ofisin İstanbul şubesi müdürlüğünde 350 lira maaşla Cemal Bey ipka edilmiştir. Istanbul şubesi kadrosunda bundan maada bir 200 liralık raportörlük ve ufak maaşlı memurluk bulunmaktadır.

Tütün kongresine gönderilecek rapor

Tütün kongresine hazırlanan raporu tetkik için Istanbuldaki tütün ihracatçıları ve ecnebi kumpanyalar mümessilleri pazar günü Ticaret odasında bir içtima yapacakalrdır. Bundan evvel, yarın odada kongreye verilecek raporu hazırlamakta olan komisyon içtima ederek mesaisine devam edecektir. Tütün kongresine bütün tütün mıntakalarından 36 murahhas iştirak edecektir. Bunların 13 ünü vekâletler mümessilleri, 13 ü tütün alıcısı ve 10 tanesi de odalar mümessilleri olacaktır. Kongreye İstanbuldan Nemli zade Mitat, İbrahim Paşa azde Hüseyin, M. Kohen ve M. Göring 'in iştirakleri takarrür etmiştir.

Bulgaristanla yeni ticaret itilâfı

Memleketimizle Bulgaristan arasında yeni aktedilen ticaret itilâfnamesi hakkında dün Ticaret odasına mütemmim malûmat gelmiş ve itilâfnamenin tatbikına ait talimatname tebliğ edilmiştir. Bu ticaret anlaşmasına göre gerek Türkiye ve gerek Bulgaristandan yekdiğerine ihraç edilecek mallar için 3000 Türk lirası (240 bin leva) kıymeti geçmiyecek mallar için hükûmetlerden müsaade istihsaline lüzum bulunmamaktadır.

Yunanistan kömür alıyor

Atina elektrik şirketinin 200,000 tonluk kömür münakasasına Ruslar 13/6, Türk kömürü 16.7, İngiliz (kent) madenleri 17.6 ve diğer bir İngiliz şirketi de 18.6 ingiliz şilini fiyat vermişler.

Rus kömürünün çok ucuz olmasına rağmen 17.6 şiline (kent) madenleri şirketine verilmiştir. Burada en mühim âmil İngiliz kömürünün cinsinin iyiliğinden ziyade kent madenleri sahiplerinin Atina elektrik şirketinin hisselerinde alâkadar olduklarından ileri geldiği söylenmektedir.

Atinada Türk kömürcülüğü

Yunanistan ile yapılan mukavele mucibince Türkiyeden ihraç edilecek emtianın nısıf bedeli döviz olarak müte - bakisine bono verilmektedir.

Bu bonolar Yunan emtiasının Türkiyeye ithalinde nakit olarak kullanılmaktadır.

Halbuki, Yunanistanın Türkiye ithalâtı daha az olduğundan bonolar hakikî fiyatından yüzde 30 olarak Yunan ihracatçılarına satılmaktadır. Bu vaziyet kömür fiyatımızın rakiplere nisbeten % 15 daha ucuza verilmesini istilzam etmektedir.

Halbuki bu kaide Yunanistana diğer kömür ithal eden memleketlere tatbik edilmeyip ithal edilen kömürün bedelini tamamen döviz olarak verilmekte olduğundan Türk kömürünün rekabetini müşkülleştirmektedir. Kömürcüler bu vaziyete bir çare bulmak üzere Ankarada iktısat vekili ile temas etmektedir.

Benzine neden zam yapıldığı tetkik ediliyor

İstanbul ticaret müdürlüğü kumpanyaların benzin fiyatına beşkuruş zam yapmalarının sebebinin tetkikine ticaret komiserlerinden Bahri Doğan beyi memur etmiştir. Ticaret müdürlüğü diğer taraftan ticaret odasına da bu hususta hariçteki muhabirliklerinden malûmat talep etmesini bildirmiştir.

İstanbul belediyesi de benzin fiyatlarında ihtikâr olup olmadığını ve bu son zammın sebeplerinin tetkiki için dün mürakiplere talimat vermiştir.

Darüşşafaka takımı

Darüşşafaka futbol takımı bayramda üç maç yapmak üzere bugün Konya vapurile izmire hareket edecektir. Kafile 16 kişiden mürekkeptir.

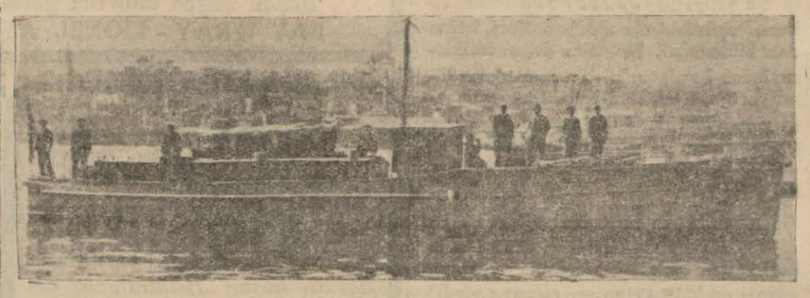

kaçakçı motörü vapurdan çıkarıldı

Muhafaza kumandanlığının yeni inşa ettirdiği kaçakçı takip motörü dün Galilea vapurundan çıkarılmış ve Halice alınmıştır. Bu kaçakçı takip motörüne (60) numara verilmiştir. Motör saatte 25 mil sürat yapmaktadır. Motörün silâhları mahfuz mahallerdedir.

Bu kaçakçı takip motörü bugünlerde faaliyete geçecektir.

MAARIFTE

Büyük ölüler Günü

Üniversite konferans salonunda bugün ihtifal var

Millî Talebe berliği tarafından tertip edilen merhum Ziya Gökalp ve Namık Kemal beyler ihtifali bugün öğleden sonra üniversite konferans salonunda yapılacaktır.

Şehir bandosu da merasime iştirak edecek ve bu iki büyük adamın hayatları hakkında nutuklar irat edilecektir.

Seksen izci Atinaya gitti

Feyzi Ati lisesi izcilerinden seksen kişi dün müdürlerinin riyaseti altında olarak Adirya vapuru ile Atinaya gitmişlerdir. İzcilerin Yunan cümhuriyet bayramı geçit resmine iştirak etmesi de muhtemeldir.

Pr. Nissen Atinaya gitti

Üniversite profesörlerinden operatör Mösyö Nissen Yunanistan tıp cemiyetinin daveti üzerine dün Tevere vapurile Atinaya gitmiştir.

Mösyö Nissen Atinada iki konferans verecektir. Profesör, Yunan cerrahî cemiyeti azasındandır, Atinada bulunduğu müddet zarfında cemiyet kendisine bir şeref diploması verecektir.

POLISTE

Bir pastahanenin camları indirildi

Dün sabah Beyoğlunda Petrograt pastahanesinde bir vak'a olmuş Kafkasyalı Necip isminde biri pastahane sahibi Nikola efendi ile bir meseleden dolayı kavga etmişlerdir.

Necip eline geçirdiği çekiç ile pastahanenin bütün camlarını indirmiştir. Necip yakalanmıştır.

Kaçak kâğıt

Hasan oğlu Tevfik isminde birisi kaçak sigara kâğıdı satarken yakalanmıştır.

* Şehremininde de iki gözünden âma Mustafa isminde şahıs kaçak sigara kâğıdı satarken yakalanmıştır.

İki dükkânda yangın

Evvelki gece saat 24,5 raddelerinde Yemişte kuru yemişçi Mehmet Faik efendinin dükkânından yangın çıkmış ve mezkûr dükkân kısmen yandıktan sonra söndürülmüştür.

BELEDIYEDE

Petrol ve benzin İstihlâk resmi

Belediye şubeleri tahakkukatı tespit edecekler

Petrol ve benzinden alınacak istihlâk resmine ait tahkikat bir çok belediye tahakkuk şubelerince ikmal edilmiştir. Yarından itibaren tahsilâta başlanması muhtemeldir.

Belediye, bu yüzden şimdiden fiyatları arttırmak teşebbüsünde bulunan satıcıların sıkı mürakabeye tabi tutularak haklarında zabıt varakası tanzimini alâkadarlara ehemmiyetle tebliğ etmiştir.

Telefon teberrünameleri

Telefon zamlarını hastaneye vermek üzere belediyece bastırılan teberrünameler dünden itibaren abonelerin ikametgâhlarına gönderilmeğe başlanmıştır.

Taksim bahçesi

Taksim bahçesi ve tesisatı belediyece tesellüm edilmiştir.

Yakında müzayede açılacaktır. Tesisat için müteveffa Mösyö Leman in veresesine belediye, dört ay sonra 12 bin lira verecektir.

Adliye sarayının enkazı

Dün itfaiye hâlâ kızgın tuğlalara su sıktı

Adliye yangın yerinde meydana çıkarılan son kasalar dün müddeiumumi muavinlerinden Salim Beyin riyasetindeki heyet tarafından açılmıştır.

Baroya ait ve kısmen duvar içinde gömülü olan kasalardan maadasındaki eşya tamamen yanmış ve kavrulmuş olarak zuhur etmiştir. Maamafih bunlar da itina ile muhafaza altına alınmıştır.

Enkazın hedemine de başlanmıştır. Hedem hafriyat esnasında bilhassa tuğlaların hâlâ dokunulmıyacak kadar sıcak olduğu görülmüş, soğutulması için itfaiyeye müracaat edilmiştir.

Dün bir itfaiye müfrezesi yangın yerinde bu kısımlara uzun müddet su işlemiş, ve en ufak tehlike ihtimali bırakmamıştır.

Biz böyle düşünüyoruz, Siz acaba ne dersiniz?

21 Mart çarşamba günü toprak bayramı idi. Bütün beşeriyetin velinimeti olan toprak o gün memleketimizin bazı yerlerinde hararetle kutlulandı...

Filhakika beşeriyetin tarihinde en çok rol oynayan topraktır. Biz bu toprağın çocuklarıyız. Onun sayesinde yaşarız. Ve hattâ son nefesimizden sonra bile onun sinesine sığınıyoruz.

Bize gıdamızı veren topraktır. Bize vatan aşkını veren topraktır. Bize istiklâl hissini veren topraktır. Toprak maddiyetimizin ve maneviyetimizin annesi, babası, ecdadı ve her şeydir.

Türkiyede çiftçilerin yekûnu ne kadardır biliyor musunuz? Tam 9.145.008! çiftçi aileler ise 1 milyon 751 bin 239 dur. Bu mikdarı umumî nüfusa nisbet edersek görürüz ki Türkiye halkının yüzde 67,7 si çiftçidir. Ve toprak sayesinde geçinir..

Buna mukabil ekilen yerlerden ne alırlar?.. 2 milyon 400 bin 263 ton hububat. 100.223 ton bakliyat, 163.418 ton nebatatı sınaiye... Bunun yekûnu iki buçuk milyon tondan fazladır. Görülüyor ki hububat bütün zeriyatın yüzde 90 ını tutuyor...

Türkiye halkının azim bir ekseri yetini besliyen topraktır. Köylü ekmeğini topraktan çıkarır. Bunun için toprağa vereceğimiz kıymet çok büyük olmalıdır. Vefakâr bir evlât annesine nasıl bakarsa toprağa öyle bakmalıyız... Öyle bakmalıyız ki toprak ta bize elinden geleni versin...

Bunun için vesaitimizi asrileştirmek, zeriyatımızı fennin en son terakkilerile mücehhez kılmamız lâzımdır. Bugün bir toprak ne verirse ne yapsanız gene onu verecektir diyemeyiz. Her toprağın derecesini kabiliyetini, vaziyetini araştırmalıyız. Ve onlara icap eden zeriyatı tatbik etmeliyiz. Bu da ancak ilim ile olur...

Öyle topraklarımız vardır ki üzerine bir gül dikseniz yarın bir gülistan görürsünüz. Fakat bilgisizlik yüzünden buralara yulaf ekilmektedir.

Vaziyetelri itibarie topraktan yana darlık çeken memleketler bile sırf ilim sayesinde toprakların - dan istifade etmek imkânını bulmaktadırlar.. Kilometre murabbaına 180 den fazla nüfus isabet eden Belçika, bugün o halinde İngiltereye üzüm ihracatı yapmaktadır.

Garip ve hazin bir hakikattir ki 16 ıncı asırda Edirneden lâle soğanı ithal eden Hollanda bugün baştan aşağı lâle tarlasıdır. Fakat Edirneye giderseniz orada şimdiki halde bir tek lâle bahçesine tesadüf edeceğinizi pek ümit etmiyoruz.

Görüyorsunuz ki memleketimizin kabiliyeti vardır. Fakat bundan istifade etmesini bilmemişiz. Yeni nesil, canla başla toprağa sarılmalıdır. İşte o zaman toprak altın olur. Bu hayale müstenit değil, hakiki bir ilmi simyadır.

Biz böyle düşünüyoruz, Siz acaba ne dersiniz?

MAHKEMELERDE

Dört polis İşten çıkarıldı

Bunlar polis pasolarını taklitten suçludurlar

Emniyet müdürlüğü müteferrika komiserliği mürettebatından dört polis efendinin kaydını terkin etmiş ve haklarında takibat yapılmak üzere müddeiumumiliğe tevdi eylemiştir.

Bu dört efendi Cemil, Mazhar, Kadri ve Sadettin efendilerdir. Ve polis pasolarını taklide teşebbüs etmekten suçludurlar. Bunlar polis pasosu bastırmak üzere Alâettin matbaasında mürettip Mazhar efendi ile anlaşmışlardır.

Mürettip Mazhar efendi de tab' işini diğer işler meyanında Alâettin matbaasında yaptırmak istemiştir. Alâettin bey işe muttali olur olmaz keyfiyeti emniyet müdürlüğüne bildirmiş, emniyet müdürlüğü de derhal tahkikata geçerek işi tesbit ve bu efendilerin kaydını terkin etmiştir.

Maznun polislerle mürettip Mazhar Efendi dün müddeiumumiliğe sevkedilmişler ise de suçları henüz sabit olmadığı için serbest bırakılmışlardır. Tahkikata müddeiumumilik tarafından devam edilmektedir.

On ev soyan üç hırsız

Emniyet müdürlüğü dün müddeiumumiliğe Şükrü, Cemil, Sami isminde üç sabıkalı hırsız tevdi etmiştir.

Bu hırsızlar uzun zamandanberi Aksaray ve Fatih civarında hırsızlık yapmaktan ve on ev soymaktan suçludurlar. Evvelki gece polisler bu hırsızları yakalarlarken hırsızlar teslim olmak istememişler ve polislere ateş açmışlardır. Bir müddet müsademeden sonra polislerimiz her üç hırsızı da yakalamağa muvaffak olmuşlardır.

Dün bu hırsızlar müddeiumumilik tarafından istintak dairesine sevkedilmişlerdir. İstintak hâkimi isticvaplarını yaptıktan sonra haklarında tevkif kararı vermiştir.

Reddedilen tahliye talepleri

Türk parasını koruma kanununa muhalif olarak döviz kaçakçılığı yapmaktan suçlu Rafail ve Hanri Yahni, Zaharya ve Üziyel efendilerin ağır ceza riyaseti nezdindeki mevkufiyet kararlarına itirazları ve tahliye talepleri reddedilmiştir.

Lâlezar cinayeti

Şehremininde Lâlezar bostanında bahçivan Muradı öldürmekten suçlu Arnavut Kenanın müdafaası dün yapılmıştır.

Müdafaa vekilleri Kenanın müdafaai nefs halinde bulunduğunu iddia ederek beraet talebinde bulunmuşlardır. Muhakeme karar tefhimi için başka güne bırakılmıştır.

Fen kurbanı

Necmeddin Beyin cenazesi getirildi

Rontgenle fazla meşgul olması yüzünden kanser hastalığına tutularak tedavi edilmek üre nakledildiği Almanyada bir ameliyat neticesinde vefat eden doktor kaymakam Necmettin Beyin cenazesi dün, Galile vapurile Hamburg tan şehrimize getirilmiştir.

Necmettin Bey

Necmettin Beyin vefatı memleketimizin her tarafında olduğu gibi Almanyada da büyük bir teessür uyandırmıştır. İlim uğuruna nefsini feda eden bu kıymetli Türk hekiminin nâşını Almanlar, itina ile tahnit etmiş ve İstanbula nakli için muhteşem bir tabut yaptırmışlardır. Necmettin Beyin cenazesi, dün bu tabut içinde, Gümüşsuyu hastahanesine nakledilmiştir. Cenaze, önümüzdeki pazar günü, muazazm bir matem kafilesi halinde hastahaneden kaldırılacaktır. Necmettin Bey için şimdiye kadar mislî pek az görülen bir cenaze alayı tertip edilecek, askerî ve sivil hekimlerimiz, askerî tıp, asker, baytar mektebi talebesi ve tıp müessesatı mensupları, kolordu, polis, jandarma kıtaatı bu hazin merasimde bulunacaklardır.

Çocuk haftası

23 Nisan çocuk haftasının ilk günüdür. Yavrularınızın bayramı için hazırlanınız.

Aquitanna gitti

Bir kaç yüz seyyah ile beraber limanımıza gelmiş olan Aquitania vapuru dün öğleden sonra limanımızdan Akdenize hareket etmiştir.

HALKEVINDE

Belediye kooperatifinin konferansları

Belediye memurları kooperatifi tarafından tertip olunan konferansların ikincisi yarın saat beşte halkevinde verilecektir. Bu konferansta iktısat profesörü Nöymark belediye bütçesinden bahsedecektir. Konferansa herkes gelebilir

FIKRA

Ahmet Haşimin büstü

Şair Ahmet Haşimin ölümünün nerdeyse senesi olacak. Onun tabutunu günün puslu havalı ve ısırıcı rüzgârlı bir saatinde Kadıköyündeki evinden almış, ayni günün bol güneşli ve sıcak bir saatinde Eyüp sırtlarındaki mezarına tevdi etmiştik. Mezarının başında bir hayli güzel sözler söylenmiş, şairane hitabeler irat olunmuştu.

"Sen ölmedin, sen bizim kalbimizde yaşıyorsun!,, kabilinden o harci âlem sözler arasında yalnız bir hakikat var ki o da mezarının bulunduğu yerin bugün kaybolmak üzere bulunduğudur. Nitekim biz, bu endişe ile bundan birkaç ay evvel bu sütunlarda onun şerefile müteناsip bir mezar yapılmasını belediyeden rica etmiş ve bunun sadece bir şehir borcu değil, bir memleket ve irfan borcu olduğu kanaatini izhar eylemiştik.

Temennimizin üzerinden aylar geçti. Ve zamanın selleri arasında bu mevzu etrafında bir hareket görülmedi. Sebebini sorarsak alacağımız cevabın bermutat tahsisat meselesine dayanacağını bildiğimiz için bunun münakaşasını başka bir yazımıza bırakarak bugün için icra kabil olan bir fikri mevzuubahsetmek istiyoruz:

Ahmet Haşim, Türk edebiyat ve irfanının en büyük unsurlarından birisi olmakla beraber son gününe kadar da Güzel Sanatlar Akademisinin muallimi idi. Onun orada yıllarca işgal ettiği bir kürsü ve yetiştirdiği yüzlerce talebe vardı.

Mezarların, ölülerimizin son uzandıkları yerler olmaları ve onların enkazını sinelerinde saklamakta bulunmaları itibarile insanlar bu toprak çıkıntılarının ayaklar altında silinip gitmemelerine öteden beri pek tabiî olarak itina edegelmişlerdir. Mezarlar, hale maziden müdevver ve âtiye mazi ve halden müntakil hatıralardır. Herkes için bir mezar yapılabilir. Fakat o adam, o milletin mefahiri sırasına girmiş bir insansa, onun ölüsü, bir mezar taşile silinmekten kurtarıldıktan sonra başka hatırası da abideler veya heykeller rekzi suretile hale ithaf ve âtiye tevdi edilerek te'bit olunur.

Biz, Haşim'in mezarının yapılmasını işte bu noktai nazardan istemiştik; fakat abide ve heykel işinin bilhassa Güzel Sanatlar Akademisinin belli başlı mevzuu olduğu nazarı itibara alınırsa bugün o müessesenin hakikî ve yerinde bir vazife ile yüz yüze bulunduğu tezahür eder. Filhakika bu işin ucunun da, eninde sonunda paraya dayanacağını bildiğimiz için bizim teklifimiz, icrası kabil bir teklif olmak hududunu taşmıyacaktır: Bu da şimdilik Güzel Sanatlar Akademisinin pek selim bir zevkle tarhedilmiş olan bahçesine Haşim'in tabiî cesametde bir büstünün ikamesidir. Bu büst, ayni bahçede bulunun Hamdi Beyinki gibi mermerden olabileceği gibi Galatasaray Lisesi bahçesine dikilen Fikretinki gibi bronzdan da olabilir. Ve yapılması veya dökülmesi, öyle pek fazla masrafı da istilzam etmez.

Bu fikrin bizim tarafımızdan teklifinden evvel tahakkuk sahasına isal edilmiş olması ne kadar arzu olunurdu. Bununla beraber vakit henüz geçmemiştir. Bunun tahakkuku; onu sevenlerle talebesi kadar Akademi için de ifası hem mecburî, masrafsız olması itibarile hem de pek kabil bir iştir.

Salâhattin ENİS

Küçük haberler

* Yugoslavya sefiri Mösyö Miroslav Yankoviç dün Belgrattan şehrimize gelmiştir.

* Vefat etmiş olan İnhisarlar umum müdürlüğü muhasebe müdürü İstepan Efendi yerine Cümhuriyet Merkez Bankası muhasebei umumiye müdür muavini Hürrem Bey tayin edilmiş ve vazifesine başlamıştır.

* Kurban bayramının birinci günü Darüşşefaka için rozt dağıtılacaktır.

* Türk mikrobiyoloji cemiyetinin ricası üzerine Etibba odası salonunda evvelki gün Dr. Ostertag tarafından süt hıfzıssıhhası hakkında bir konferans verilmiştir.

* Evkaf müdüriyeti eytam, eramil, ve mütekaidinin üç aylıklarını bugünden itibaren vermeğe başlamıştır.

BORSA

(İş Bankasından alınan cetveldir)

22 Mart 1934

Akşam Fiyatları

İstikrazlar		Tahvilât	
İstikrazı dahili	96	T. askeriye	9,75
1933 İstikrazı	98,75	Elektrik	—,—
Şark D. Yolları	2,60	Tramvay	—,—
Unitürk	29,30	Tünel	—,—
„ II	28,55	Rıhtım	17.75
„ III	28,40	Mümessil	54,95
Gümrükler	8	„ II	48,40
Bağdat	9,75	„ III	49,35

ESHAM

İş Bankası Nama	10	Reji	4,10
„ „ Hamiline	10	Telefon	11
„ „ Müessis	108	Terkos	18,50
Türkiye Cümhûriyet Bankası	63,25	Çimento	12,40
Tramvay	34	Ittihat dey.	19
Anadolu Hisse	26,35	Şark dey.	1,65
Şir. Hayriye	15	Balya	1.55
		Şark m. ecza	4

ÇEK FİATLARI

Paris	12,06	Prağ	19,08,75
Londra	640,75	Viyana	4,32
Nevyork	79,69	Berlin	2,00,32
Milano	9.25.50	Madrit	5,82,30
Atina	83,36	Belgrat	34,58
Cenevre	2,45,93	Zloti	4,21
Brüksel	3,39,50	Pengo	2,69
Amsterdam	1,17,96	Bükreşt	79,62
Sofya	64,66	Moskova	10,87,75

NUKUT (Satış)

	Kuruş		Kuruş
20 F. Fransız	169	1 Şilling. Av.	24
1 Dolar	124	1 Peseta	16
1 Isterlin	645	1 Mark	49
20 Liret	214	1 Zeloti	23,50
20 F. Belçika	115	20 Ley	21
20 Drahmi	24	20 Dinar	53
20 İ. İsviçre	818	1 Çernovliç	—,—
20 Leva	24	1 Altın	932
21 Kur. Çek.	106	1 Mecidiye	35 1-2
1 Florin	83	Banknot	237

Haftalık Siyasî İcmal

Roma protokolü:

Bütün dünya tarafından büyük merak ve alâka ile beklenen Roma mülâkatının neticesi bir tebliğ ile izah edildi. Bu tebliğden anlıyoruz ki Roma'da Mussolini, Dollfuss ve Gömböş arasında kararlaştırılan meseleler siyasi ve iktısadî olmakla iki kısma ayrılıyor.

1 — Siyasî anlaşma ile İtalya, Macaristan ve Avusturya gerek kendilerini alâkadar eden meselelerde ve gerek dünya meselelerinde biribirile istişare ederek bir karara varacaklardır.

2 — İktısadî anlaşma ile üç memleket arasındaki mübadelenin genişlemesine çalışılacak. İtalya Macaristanın buğday mahsulünü satın alacak. Macaristan İtalya emtiasına bir rüçhan verecek. Avusturya ile İtalya arasında da böyle mütekabil rüçhan esasına dayanan bir itilâf imzalandı.

Roma mülâkatının zahirî hedefi şudur: Avusturyanın siyasî istiklâlini korumak ve Avusturya ile Macaristanın iktısadî kalkınmasına yardım etmek. İtalyanın Avusturya ile bu kadar meşgul olmasına sebep, Avusturyanın Almanyaya iltihakına mani olmaktır. Böyle bir vaziyet büyük bir Alman devletini Brener geçidine kadar getireceği cihetle İtalya için tehlike teşkil edebilir. Ancak Avusturyanın iltihakına mani olmak için İtalya tarafından takip edilen siyaset şimdiden Almanyayı Brener geçidine kadar getirmiştir. İtalya bugün bir Almanya ile komşudur. Binaenaleyh Roma'da imzalanan protokol bir İtal - ya Almanya gerginliğini izale etmekten ziyade belki de bu gerginliği artıracaktır.

* * *

Akisler:

Protokolün imzası, Avrupa'da harpten teessüs eden muvazeneyi sarsmıştır. Her devletin ayrı ayrı vaziyetini izah edelim:

1 — İngiltere protokole karşı lâkayt görünüyor. Ancak İngiliz siyasetine uygun olduğu anlaşılmaktadır. Orta Avrupa şimdiye kadar bir defa Fransa'nın bir defa da Almanya'nın nüfuzu altına giriyordu. Şimdi bu kıtada İtalyanın nüfuzu kuvvetlenmiş oluyor. İngiltere Almanya ve Fransa yerine İtalyanın kuvvetleşmesini tercih eder. Çünkü İtalya bir yarımada olduğundan İngilizler denizlere hâkim oldukça İtalya'ya kendi istediklerini kabul ettirebilirler.

2 — Fransa bir bakımdan memnundur fakat bir bakımdan memnun değildir. Memnundur; çünkü Avusturya'nın Almanya'ya iltihak etmesine mani olunmağa çalışılıyor. Bu, Fransa'nın siyasetine uygundur. Diğer taraftan bir Alman "Anschluss" u yani Almanya'ya iltihak yerine bir İtalyan Anschluss'u kaim olmasını istemiyorlar. Yani orta Avrupa'da İtalyanın nüfuz sahibi olması Fransızların işine elvermez. Fransızları memnun etmiyen bir nokta da şudur ki Roma protokolü Küçük İtilâf kombinezonunu tehlikeye düşürüyor. Halbuki bu itilâf Fransa'nın Avrupa'daki emniyet amillerinden biridir.

3 — Küçük İtilâf devletlerinin Roma protokolüne karşı vaziyetleri biribirine benzemiyor. Yugoslavya ve Romanya, Macaristan takviye edildi diye şiddetle muarızdırlar. Diğer taraftan Çekoslovakya, Avusturya'nın Almanya'ya iltihakı meselesile daha yakından alâkadar olduğundan bu ihtimali uzaklaştırıyor diye memnundur.

Görülüyor ki Mussolini protoklü ile nihayet Küçük İtilâf devletleri arasına ihtilâf tohumu ekmeğe muvaffak olmuştur. Çekoslovakya'nın Küçük İtilâf'tan çıkıp ta yeni Üçler itilâfına girmeyi düşündüğü bile söylenmektedir.

4 — Almanya bu protokolü kendi aleyhine müteveccih bir hareket telâkki etmiştir. Ancak Avusturya'nın er geç Almanya'ya iltihak edeceğinden emin oldukları gibi, Almanya'nın teşriki mesaisi temin edilmedikçe, orta Avrupa iktısadiyatının düzelemiyeceğini bildiklerinden bir bekleme siyaseti takip etmeğe karar vermişlerdir.

* * *

Mussolini'nin nutku:

Ancak Roma protokolü Mussolini'nin hafta arası söylediği bir nutuk ile beraber okunduğu zamandır ki Roma mülâkatının şümulü anlaşılmaktadır. Avusturya bu kombinezondan istiklâlinin takviyesini kazanıyor. Macaristan ve İtalya ne kazanıyorlar? İtalya evvelâ yukarıda izah ettiğimiz Almanya tehlikesini bertaraf ediyor. Fakat Mussolini bununla iktifa etmiyor. Nutkunda Fransa'dan bazı şeyler istediğini ima etmiştir. "Münasebatımız normaldir ama, aramızdaki ihtilâfların hiç biri halledilmedi." Bu ihtilâfların mahiyeti de malûmdur. İtalya Fransa'nın bazı müstemlekelerini istiyor. Sonra nutuktan anlıyoruz ki İtalya Asya ve Afrika'da bazı müphem şeyler istiyor. Mussolini "fütuhat peşinde değiliz,, diyor ama, İtalyan kültürünün Yakın Şark'tan Uzak Şark'a kadar bütün Asya'ya ve Afrika'ya yayılmasını istiyor. Bu nokta hayli müphem kalmıştır. Her halde harpten evvelki emperyalizm kokusu vardır.

Macaristan'a gelince; Mussolini burada daha vâzıhtır. Macarlarla sakin olup ta Macaristan'dan ayrılan memleketlerin iadesi. Yani doğrudan doğruya Trianon muahedesinin tadili.

Bunun içindir ki Mussolini'nin nutku Roma protokolünden ziyade telâşı mucip olmuştur. Fransız matbuatı ateş püskürüyor. Küçük İtilâf ayaklandı. İtalyan Başvekili her halde hafta arası söylediği nutukla sulhe ve müsalemete hizmet etmemiştir.

* * *

Bir Alman nazırının nutku

Hafta arası Prusya Başvekili Göring de ateşli bir nutuk söyledi. Bu nutuk Potsdam Belediyesinde yapılan bazı merasim münasebetile Prusaya'nın askerliği hakkında söylenmiştir. Malûmdur ki Prusya devlet teşkilâtı, Almanya'da yeni yapılan teşkilât dolayısile diğer Alman devlet teşkilâtları gibi ilga ediliyor. Artık Prusya, Baviyera, Saksonya kalkıyor da yeni idarî taksimatla bir Almanya meydana geliyor. Prusya'nın coğrafya mefhumu olarak tarihe karışmasını mevzuubahsederek Göring demiştir ki:

— Prusya gerçi bir coğrafya mefhumu olmaktan çıkıyor. Fakat esasen Almanya'da Prusyalık coğrafya mefhumu ifade etmiyordu, bir ahlâk mefhumu olmuştu.

Yani Prusya kalkıyor ama, bütün Almanya Prusyalaşmıştır. Göring bundan sonra Prusya'nın askerlik ifade ettiğini, harpten evvel bütün dünyanın Prusya askerliğine güldüğünü, fakat sonra Prusya askerleri kaz yürüyüşü ile memleketleri istilâya başlayınca herkesin şaşırdığını söyledi. Almanya'nın harpte mağlûp olduğu ve hâlâ da ne siyasî, ne de askerî müsavatını temin edemediği hatırlanacak olursa, lüzumsuz sözler. Hele Almanya silâh müsavatını temin etmeğe çalışırken, Göring'in bu sözleri Almanya aleyhine propagandadan başka bir şey değildir.

* * *

Silâhsızlanma:

İngilterenin silâhsızlanma projesine Almanya ve Fransa tarafından verilen cevapla, silâhsızlanma meselesini halle doğru yaklaştırmadı. Her iki cevaptan da anlaşılıyor ki Fransız ve Alman noktai nazarlarını telif etmek mümkün değildir. Hülâsa şudur ki Bu silâhsızlanma meselesi, ilk müzakereye başlandığı zaman nerdeyse, hâlâ oradadır. Yani Fransa emniyet, Almanya müsavat ister. Fransa'ya emniyet verilirse, Almanyaya müsavat vermemeli. Almanya'ya müsavat verilirse Fransa emniyetsiz kalacak. İşte notaların hülâsası da budur. Almanya müsavat istiyor. Buna karşı mürakabeyi kabul etmiştir. Fransa ise emniyet noktasında ısrar ediyor.

İngilterenin bu silâhsızlanma meselesinde bütün siyasetlerini tayyarelerin ilgası noktasında temerküz ettirdikleri anlaşılıyor. Bu noktada en çok Fransadan korktuklarından Fransayı tazyik etmektedirler. Silâhsızlanma teşebbüsü bir netice vermezse İngilterenin yalnız tayyare meselesini halletmek için bir konferans toplıyacağı bildiriliyor. İngilterenin hiç te hazmedemediği iki ne - vi silâh tayyare ile denizaltı gemileridir. Çünkü biri İngiltereyi havadan, diğeri de İngiliz deniz hâkimiyetini denizaltından tehdit ediyor. Filhakika son yirmi seneden beri, silâhlardaki bü-

Nusret Beyin bir mektubu

Belediye mühendislerinden Nusret Beyden İzmit mahkemesindeki şahitliği münasebetile bir mektup aldık. Nüsret Beyden aldığımız bu tavzih meltubunu aynen dercediyoruz. Ancak Nusret Beyin tavzih ettiği beyanatını mahkemede bulunan muhabirimiz aldığı notlara istinaden bildirmişti. Netekim diğer refiklerimizden bazılarında da aynen neşredilmişti. Bizim muhabirimizin bu yanlışlığı yapabileceğini kabul etsek bile diğer muhabirlerin de yanlış duyduklarını ve yalnış haber verdiklerini nasıl iddia edebiliriz ?

Nusret Beyin mektubu şudur:

" 20 Mart 1934 tarihli ve 2913 No. lu nushanızın birinci sahifesinde (yangın davası dikkate şayan bir safhaya girdi) serlavhası altında makine mühendisi Nüshet Beye atfen yazdığınız yazı yanlıştır. Evvelâ isim Nushet olmayıp Nusrettir. Ben sahifelerinize çıkan tarzda bir ifade vermedim. Bunun doğrusu mahkeme zabıtlarından anlaşılabilir. Bu yüzden matbuat kanununun bana vermiş olduğu hakka istinaden bunun ilk çıkacak nushanızda ve ayni sahifede ve ayni puntulu harflerle tekzibini sayğılarımla rica ederim efendim."

yük inkılâp bunlara inhisar ediyor. Eğer İngiltere bu iki meseleyi halledersa, aşağı yukarı harpten evvelki vaziyete gelecektir. Fakat bunu temin edebileceği çok şüphelidir.

Diğer taraftan silâhsızlanma konferansının toplanması lâzımgelen 10 nisan tarihi geliyor. Hususî temaslarla bir netice elde edilir diye konferans 10 nisana tehir edilmişti. Halbuki beklenilen netice her zamankinden ziyade uzakta görünüyor.

* * *

Amerika Ayanı ve Roosevelt:

Amerikada Cümhurreisi Roosevelt ile âyân meclisi karşı karşıya geldiler. Roosevelt'in prestiji sarsılmıya başlamış görünüyor. Emmareleri şunlardır:

1 — Roosevelt, St. Lawrence nehrinde gemilerin işlemesi ve elektrik tesisatı yapılması için Kanada ile büyük bir teşebbüse girişmek istedi. Ayân meclisi Roosevelt tarafından çok benimsenen bu projeyi reddetmiştir. Bu, cümhurreisi iktidara geçeli âyânın reddettiği ilk kanun lâyihasıdır.

2 — Roosevelt, Amerikada hava nakliyat şirketlerine verilen tahsisatın suistimal edildiğini iddia ederek bu şirketlerin mukavelelerini feshetmiş ve posta nakliyatını askerî tayyarelerle yapmağa karar vermişti. Askeri tayyareler postayı nakledderken bir çok kazalara sebebiyet verdi. Sekiz on pilot öldü. Atlas Okyanosunu ilk defa olarak geçen hava kahramanı Lindberg Roosevelt'e karşı vaziyet aldı. Cümhurreisi ricat etmek mecburiyetinde kaldı. Bu da prestijini sarsmıştır.

3 — Muharebeye iştirâk eden askerlere verilecek ikramiye meselesi Amerika hükümetlerinin en mühim dertlerinden biridir. Bu ikramiye o kadar müthiş bir rakama baliğ oluyor ki hiç bir hükümet veremez. Bu meşele gene ileri sürüldü. Ayân taraftar görünüyor, Roosevelt aleyhtar olduğundan bu büyük zümre arasında itibarını kaybetmiştir.

4 — Cümhurreisi, Amerika ticaretini genişlettirmek maksadile her devletle vaziyete ve şartlara göre ticaret mukaveleleri imzalamak için Ayân'dan salâhiyet istiyor. Böyle bir salâhiyet gümrük tarifelerini değiştirmeğe kadar varacağından Ayân vermek istemiyor.

5 — Amerikada çıkan otomobil amelesi grevi yeni iktısadî sistemin zâfını tebarüz ettirmiştir.

İşte bazı sebepleri yukarıya hülâsa ettik. Bunun politika cephesi şudur ki sonbaharda intihabat yapılacak. Politikacılar buna hazırlanıyorlar. Malûmdur ki Amerikada Cümhurreisi dört senede bir değişir ama, intihabat her iki senede bir yapılır. İşte şimdi 1934 intihabatı yapılacak. Cümhurreisleri ile âyân mücadelesi Amerika tarihinde yeni değildir. Tarihe bakılacak olursa, daima âyân galebe çalmıştır. İlk zamanlar cümhurreisleri muzaffer olarak işe başlamışlar fakat âyân onları yıpratmış ve nihayet düşürmüştür. Wilson'un akıbeti de öyle oldu. Bakalım bu defaki mücadelenin neticesi ne olacak.

Ahmet ŞÜKRÜ

TÜRK Sinemasında

Dün gece yer bulamadıklarından dönen müşterilerine beyanı itizar eder, ve iraesine başladığı, Fransızca sözlü ve şarkılı, renkli muazzam bir şaheser olan

MUMYALAR MÜZESİ

filmini bugün mutlaka görmelerini hararatle tavsiye eyler. Sinema san'atının bir harikasıdır.
FAY WRAY - LİONEL ATWİLL - GLENDA FARRELL Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine (14852)

Kurban kesecek Vatandaşlara

Memleketimizin hava müdafaasına çalışan Tayyare Cemiyetine ; Düşkünlerin yardımına her an koşan Hilâliahmer cemiyetine ; Kimsesiz çocuklara şefkatle bakan Himayeietfal cemiyetine ; Çok hayırlı bir yardımda bulunmuş olmak için : Kurbanınızı veya Parasını Tayyare cemiyetine teberrü ediniz.

Kurban kestiğiniz takdirde : Derisini, her halde Barsağile birlikte Tayyare Cemiyetine veriniz. Bu Millî ve Vatanî vazifenin lâyıkile ifası için âzamî yardımda bulunacağınızdan eminiz.

Bayramınızı kutlular ve saadetler dileriz.

Tayyare Cemiyeti İstanbul Şubesi İdare Heyeti

RADYO

Bugünkü program

İSTANBUL :
12,30 Türk plâk neşriyatı.
18 Plâk neşriyatı.
19 Muhtelif neşriyat, Ajans haberleri.
19,30 Türk musiki neşriyatı.
21,20 Ajans ve borsa haberleri.
21,30 Necip Yakup orkestrası.

BUDAPEŞTE, 550 m.
18,30: Kiss Sigan takımı. 19,10: Spor haberleri. 19,50: Neşeli müsahabe. 20,30: Operadan naklen bir opera temsili. Müteakiben Sigan musikisi.

VARŞOVA, 1415 m.
16,40: Piyano refakatile M me R. Lilian tarafından taganni. 17: Çift piyano ile caz musikisi. 17,20: Fantazi dans parçaları. 17,40: Müsahabe. 17,55: Plâk. 18,20: Oda musikisi konseri. 18,50: Ziraat. 19,20: Plâk. — Müsahabe. 21,15: Varşova Filharmonik heyeti tarafından senfonik konser. 23,40: "Bristol,, otelinden naklen dans musikisi. Müsahabe. — Dansın devamı.

BÜKREŞ, 364 ve 1875 m.
13: Borsa haberleri. — Plâk. — Haberler.— Plâk. 18: Radyo orkestrası. 19: Haberler. 19 : 20: Radyo orkestrasının konsere devamı. 20: Universite. 209,20: Plâk. 20,45: Konferans. 21: Filharmonik orkestra tarafşndan senfonik konser. (Athené salonundan naklen.) 22: Mütalea. 22,15: Senfonik konserin mabadi.

VIYANA, 507 m.
18,10: Hafif musiki konseri. 18,50: Seyahat haberleri. 19,05: Beden sporu haberleri ve saire. 20,05: Viyana musikisi — 22,05: Müsahabe. 22,45: Paskalyeye mahsusu musikiden mürekkep konser. 23,45: Dans plâkları. trampete ile).

BRESLAU 316 m.:
17 Hafif musiki, 18,30 Çocuk neşriyatı, 19,20 Halk şarkıları, müsahabe, 20 Saar hausasına ait milli neşriyat, 21 Günün kısa haberleri, 21,10 Alman romantik musikisi (taganili). 22,10 "Musikide şiir" ismi verilen bir konser, 23 Son haberler, 24 Plâk.

YURTTAŞ!

Türk Cümhuriyetinin kudretli feyzi seni başından ayağına kadar yerli malı ile giyindiriyor ve süslüyor.

Artık yerli malı kullanmak ve giymek senin en yüksek vazifendir.

M. İ. ve T. C.

YENİ NEŞRİYAT

Mimar

Her ay muntazam çıkmakta olan bu mimarî, şehircilik, ve tezyini san'atlar mecmuasının (38) numaralı Şubat sayısı çıkmıştır. İçinde memleketimizde ve yabancı memleketlerde inşa edilen birçok eserler ile mesleki yazılar vardır. Alâkadarlarına ve belediyelere tavsiye ederiz.

Her zamandan daha şen ve daha genç
MAURİCE CHEVALİER
En son ibdaı olan
GÜLEN PARİS
filminde
MELEK sinemasında
SEYİRCİLERİ KAHKAHA İLE GÜLDÜRÜYOR
Bugün saat 11 de tenzilâtlı fiyatlarla matine

İş ve İşçi

Milliyet bu sütunda iş ve işçi istiyenlere tavassut ediyor. İş ve işçi istiyenler bir mektupla İş büromuza müracaat etmelidirler.

İş aranıyor

Bir garsonluk arayorum. Ayda sekiz lira yemek oradan. Beşiktaş vapur iskelesi kahveci Mehmet Ali vasıtasile Naim.

BLAUPUNKT
RADYO

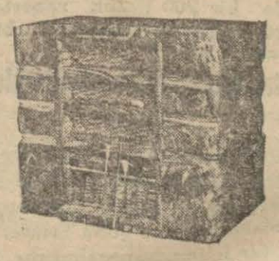

Son model 1934
Bütün dünyayı işitir.
N. ve S. NİHAT
Galata, Karaköy Palas (14843]

İSTANBUL ESNAF BANKASINDAN:

Istanbul Esnaf Bankası hissedaran heyeti umumiyesi 21-3-934 tarihinde nisabın temin edilememesinden dolayı alâde surette içtima edemidiğinden hissedarlar 12 Nisan 934 tarihine tesadüf eden Perşembe günü saat 13 e talik edilen heyeti umumiyeye davet olunur.

Ruznamei müzakerat :

1 — Meclisi Idare ve Murakıp raporunun kıraati,

2 — Bilânço ve kâruzarar hesabının kıraat ve tasdiki ve Meclisi Idare azasile müdürünün ve mürakıbın ibrası,

3 — Müddetleri hitam bulan Meclisi Idare azalarının ve murakıbın yerine yenilerinin intihabı,

4 — 1934 senesi için Meclisi Idare azalarına verilecek hakkı huzurun ve Murakıp ücretinin tayini,

Ticaret kanununun 371 nci maddesi ahkâmına tevfikan hamiline muharrer hisse senedatı sahipleri nihayet 4-4-934 çarşamba akşamına kadar hisse senetlerini veyahut hisse senetlerinin mevdu bulunduğu banka makpuzunu bankamız veznesine tevdi ile ita olunacak dühuliye varakasını almaları iktiza eder.

Meclisi Idare

LEBLEBİCİ HORHOR AĞA

Rejisör E.MUHSİN
Oynıyanlar: DEHZAT FERİHA VASFİ HAZIM FERDİ MUAMMER DENİZ KIZI EFTALYA H.
İPEK ve ELHAMRA SİNEMALARINDA
Bugün saat 11 de Tenzilâtlı matine (14867)

ISTANBUL BELEDIYESI Şehir Tiyatrosu

Bugün Saat 14 de

Bu akşam saat 21 de KÖKSÜZLER 3 Perde Muharriri: Vedat Nedim Halk gecesi Umuma 1633

Üsküdar icrasından :

Bir borçdan dolayi mahcuz satılmasına karar verilen bir oda takımı ile bir büfenin 2-4-934 pazartesi saat 14 ve 15 te İstanbul sandal bedesteninde satılacaktır talip olanların yevmi meskûrde mahalinde hazır bulunan memura müracaat etmeleri ilân olunur. (14835)

DOKTOR
Rusçuklu Hakkı
Galatasarayda Kanzük eczahanesi karşısında Sahne sokağında 3 numaralı apartımanda 1 numara.
1208

Milliyet
Asrın umdesi "MİLLİYET" tir.

ABONE ÜCRETLERİ :

	Türkiye için L. K.	Hariç için L. K.
3 aylığı	4 —	8 —
6 „	7 50	14 —
12 „	14 —	28 —

Gelen evrak geri verilmez.— Müddeti geçen nüshalar 10 kuruştur.— Gazete ve matbaaya ait işler için müdiriyete müracaat edilir. Gazetemiz ilânların mes'uliyetini kabul etmez.

Milliyet'in edebî tefrikası: 28

KANLI SIR

Yazan: Mahmut YESARİ

Kânunuevvel 21

Niçin İstanbulda duruyorum? Halledemediğim meçhuller mi beni İstanbulda tutuyor? İstanbulda durursam, bu muammanın düğümlerini çözebilecek miyim?

Gaybî, meçhul kuvvetlerden Mesture ilham alacak ta bana haber mi gönderecek? Günün birinde Mestureye tesadüf edip te konuşacak mıyım? Yoksa Halim Siret, kendiliğinden açılacak, beni sıkıntıdan kurtaracak mı?

Bütün düşündüklerim saçma, manasız!

Fakat korkmağa başladım. Haftanın üç dört günü, bir bahane buluyor, İstanbula iniyor, Beyoğluna geçiyorum. Önceleri, hüsnü niyetime kendi kendime de inanır gibi olmuştum. Artık kendimi kandırmaktan da yoruldum!

Kışın, köyden İstanbula gidip gelmek çok güç! Lodoslar, karayeller, sisler, tipiler, insanı canından bezdiriyor.

Acaba, bu bezginlik te mi bir bahane? Gene mi kendi kendimi aldatıyorum?

Bunun neticesini biliyorum. Beyoğlunda apartıman tutacağım. Bunun sebebi de âşikâr! Halim Sireti görebilmek, Mestureye yakın bulunmak....

Doğru değil... İstanbuldan uzaklaşmalı... Amma, nereye gitmeli? Yılbaşına doğru bir Avusturya seyahati hiç te fena olmaz!

Kânunusani 10

Bavullarımı hazırladım, köşkten çıktım. Niyetim, Avrupaya gitmekti. Fakat evvelâ günlerce, gideceğim yeri düşündüm.

Bu uzun düşünce, tereddüt, beni, günlerce Beyoğlu otellerinde süründürdü. Sonra hangi yolla gideceğimi kararlaştıramadım: Denizden, karadan mı? Bu kararsızlık ta günlerce sürdü.

Otel hayatından usandım ve nihayet, döşeli bir apartıman tuttum.

Halim Siretin istediği oldu.

Yerim, nisbeten rahat olduğu, belki de rahat olduğuma kendimi inandırdığım için, Avrupa seyahatini daha teenni ile düşünüyorum.

Öyle ya, aceleye ne lüzum var? Kendimi, neye sıkıya koyayım? Kışları, Beyoğlu, biraz eğlenceli... Insan, az çok vakit geçirebiliyor.

Bahara, Isviçreye giderim. Ordan da gözüm nereyi keserse?... Baharları, hele yazın, Avrupa plâjları enfes olur.

Şubat 23

Haftalar, aylar geçiyor, kendimde kımıldanmak kuvvet ve isteğini bulamıyorum. Halim Siret te beni, apartımanımda pek yalnız bırakmıyor....

Arasıra arkadaşlarını da alıp geliyor, poker çeviriyorlar. Kumarın her cinsinden, her şeklinden nefretime rağmen, bunu hoş görüyorum.

Ben de, maden ocaklarında çalışan beygirlerin daissılası var. Yer altı ocağına yeni getirilen bir beygiri, orada yıllardanberi güneşsiz, havasız, çayırsız ömür süren beygirler, hayretle karşılarlar ve yeni getirilen hayvanın tüylerinde ki, nefeslerindeki taze çayır kokusunu, güneşin daha sönmemiş ışıklarını koklarlar.

Galiba ben de, Halim Siret gel dikçe, Mesturenin kokusunu, buğusunu, taze çiçek havasını duyuyorum!..

Mesture Hanımdan Hüsrev Beye

Hüsrev!

Benden çok fena bir hınç alıyorsun... Sana gücenmedim, fakat maksadındaki, niyetindeki dehşeti görerek ürperdim.

Evet, Hüsrev, ürperdim!.. Bana karşı, bu kadar zalim, bu kadar insafsız davranacağını hiç um mazdım...

Bak, sana, hâlâ Hüsrev! Diyorum. Eğer sana gücenmiş olsaydım, daha başka lisanla hitap ederdim. Hayır, Hüsrev! Ben, mazinin masum samimiyetini unutmuş değilim... Sen, bana, hınç besliyemezsin; benden intikam almak istemezsin! Hem niçin? izdivacımın bütün mes'uliyetini bana yüklemek, hiç doğru değil... Benden hangi fedakârlığı istedin de, ben yapmadım? Eğer sen, ısrar etmiş olsaydın!

Benim, suçum, günahım olabilir; lâkin sen de o kadar gevşek davrandın ki.... Buna rağmen, ben, seni kabahatli bulmadım, kederime boyun eğdim!...

Yapma, Hüsrev! Bu çirkin, tehlikeli oyundan vazgeç... Halim Sireti kumara teşvik etme, eğer elinden gelirse, onu menet...

Senin oyununu nasıl mı anladım, nasıl mı öğrendim?

Senden hiç bahsetmiyen Halim, son günlerde, ismini ağzından düşürmez oldu. Çok dostmuşsunuz! Gece gündüz berabermişsiniz, içtiğiniz su ayrı gitmiyormuş, birbirinizden hiç ayrılmıyormuşsunuz!

Bunu ilk duyduğum zaman, Halimin hilekârlığına, geçmiş günlere ait dedikodular işitmiş olduğuna hükmettim.

Çünkü buna imkân, ihtimal veremiyordum. Evet, sen, o kadar nefret ettiğini, iğrendiğini söyledi ğin bir adamla, tâ mektep sıralarında bile bağdaşamadığın birisi ile nasıl, ahbap, dost olabilirdin?

Onun huyunun sakatlıklarını, kumarbazlığını, bütün ahlâksızlıklarını söyliyen sen, değilmiydin? Şimdi bu değişikliğe sebep ne? İçim inanmak istemiyor, yoksa sende mi değiştin?

Hayır! Seni, iyi, çok iyi tanıdığımı zannediyorum; sen, değişemezsin, Halim Sirete benziyemezsin...

Peki, bu yeni vaziyeti neye hamletmeli?

Halim Siretin, hilekâr değil, samimî olduğunu yavaş yavaş anlıyordum. Bu, beni büsbütün şaşırtıyordu. Gene inanmağa korkuyordum. Fakat onun yalan söylemediği nazarımda tahakkuk etmişti.

Ayrıldığımız günden sonra hayatını, ondan öğrendim. Halimin cebinde senin kartlarını, tezkerelerini buldum.

Bu, ne demekti? Ben, ki, kocasına düşkün, cep karıştıran kıskanç kadınlardan değilim; lâkin senin yüzünden bu, gülünç vaziyete de düştüm, kendimden utandım.

Halime, bir gün sordum:

— Hüsrev Bey de oyniyor mu?

Halim, katiyyetle cevap verdi:

— Hayır! O, oyun oynamaz. Hattâ oyundan bile anlamaz.

Aklım almıyordu:

— O halde nasıl oluyor da, kumar oynamadan sabahlara kadar uykusuz kalıyor?

Halimin sık sık, senden bahsetmesi, sonra geceleri sabaha karşı gelmesi, beni şüphelendirmişti.

— *Bitmedi* —

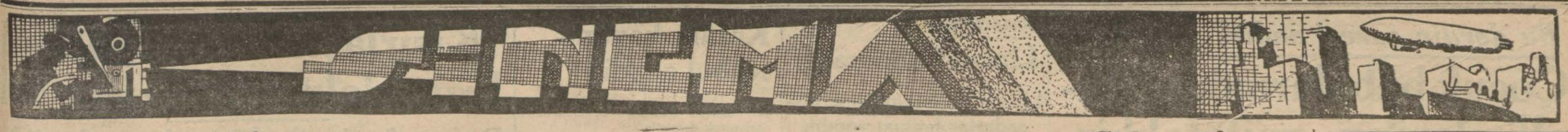

Haftanın filmleri

ELHAMRA ve IPEK — Leblebici Horhor ağa:
MELEK — Gülen Paris
SARAY — Sefiller (kısım 1)
SÜMER — Ateşli kadınlar.
TÜRK — Mumyalar müzesi.

Haftanın filmlerine bir bakış

Geçen haftanın — bir iki istisnasile — film yüzünden boşluğuna mukabil bu haftaki eserler de ciddi bir kıymet verebilecek filmler ve heyeti umumiyesi itibarile daha fazla bir ehemmiyet vardır Bunu sinemalarımızda gördüğümüz bir hafta kuvvetli bir hafta zayıf film göstermek itiyadının hasıl ettiği bir tesadüfe hamletmekten ziyade önümüzdeki haftanın bayram haftası olmasına atfetmek daha doğru olur. Bu arada haklı olarak (Türk) sinemasından (eski Majik) takdirle bahsetmekten kendimizi alamadık. Bu sinema diğer arkadaşlarının kapanma saatlerinin değişmesi, havaların bozması gibi sebeplerle sinema işlerine ârız olan buhrانı vesile ittihaz ederek filmleri hafifletmek şeklindeki hareketlerine iştirak etmemiş ve bütün o (fena hafta) larda daima az çok kıymeti haiz güzel filmler göstermiş, bu suretle hemen hemen piyasayı yegâne tutmaya çalışmıştır.

Bu haftaki filmlerde büyük sahne tertibatı yapılmış olan meşhur Sefiller filmi geliyor. Bu film Avrupa'da üç haftada yani üç parçada gösterilirken memleketimizde halkın üç hafta ayni filmi takibe sabrı kalmıyacağı düşünülerek iki parçada gösterilmeğe karar verilmiştir.

Bundan başka Türk sinemasında (Mumyalar müzesi) ismindeki şayani dikkat dram vardır. Bu dram çoktandır görmediğimiz renkli bir filmdir...

Sonra (İpekfilm) stüdyosunun uzun zamandan beri ciddi bir himmet ve büyük masrafla hazırladığı (Leblebici Horhor Ağa) opereti gelir. Bu operet bizde yapılabilecek en zengin filmdir.

Daha sonra (Melek) te (Maurice Chevalier) nin eğlenceli ve şarkılı bir komedisi ve (Sumer) sinemasında da komik Armand Bernard'ın (Ateşli kadınlar) isminde bir güzel komedisi.

Bütün bu filmler mes'ut bir tesadüf eseri olarak görülmeğe değer güzel şeylerdir. Bu filmlerin içinde (Sefiller) ve (Mumyalar müzesi) gibi iki dram, (Leblebici Horhor Ağa) opereti ve (Gülen Paris) ile (Ateşli kadınlar) komedileri vardır. Sinema amatörleri için bu hafta en iyi programlı bir haftadır.

ELHAMRA ve İPEK.

Türkçe (Leblebici Horhor Ağa) filminden iki sahne (Elhamra ve İepk . sinemalarında geçiyor . .)

Leblebici Hor hor ağa

(Türkçe şarkılı)

OYNIYANLAR: Behzat, Feriha, Vasfi, Ferdi, Muammer ve Deniz Kızı Eftalya Hanım.

Bu meşhur operet İpekfilm stüdyosunda ve Kâğıthanede eski zaman kostümleri, kayıkları ve dekorlarile ve büyük sahne tertibatile çekilmiştir. Eser, şimdiye kadar yapılan Türk filmlerinin şüphesiz en zengini ve masraflısıdır. Horhor Ağa rolünü almış olan Büyük Behzat bu rol için aylarca sakal bırakmış ve öyle gezmiş, ekseri Darülbedayi artistleri de bu filmde rol almışlardır.

Filmi çevirten İpekçi Biraderleri böyle büyük bir eseri başardıklarından dolayı tebrik etmek lâzımdır.

Bu filmin şarka ait tarihi bir film olarak Avrupaya gideceği söylenmektedir. Şimdiden Almanyaya angaje olmuştur.

MELEK

Gülen Paris filminden bir sahne

Gülen Paris

(Fransızca)

OYNIYANLAR: Maurice Chevalier, Jeacqueline Francel.

Bu film Chevalier'nin güldüren ve eğlendiren filmlerinden biridir. Bu meşhur Fransız artisti daha ziyade bu nevi filmlerde muvaffak olmaktadır. Şarkılı ve şakrak bir film olan bu eserin seyircileri alâkadar edeceği şüphesizdir.

Mevzu şudur: Paris'te seyyah rehberi olmak istiyen birisi var: François.Bu adamcağız bir kıza tutulur. Kızı başkaları da seviyor. Bu başkalarını diğer başkaları seviyor. Elhasıl bir aşk düğümü ki sormayın. Bütün bunların arasından sıyrılıp sevgilisine nail oluyor.

Film Amerikada çevrilmiştir.

SARAY

Sefiller

(Fransızca) Birinci kısım

OYNIYANLAR: Henry Baure, Charles Vanel, Margueritte Moreno ve arkadaşları.

(Viktor Hugo) nun bu isimdeki meşhur eseri bundan on sene belki daha evvel sessiz olarak çevrilmişti. Bu defa sesli olarak ve daha zengin bir şekilde çevrilmiştir. Bilhassa (Jan Valjan) rolünü yapan Henry Baure çok muvaffak olmuş ve filme büyük kıymet vermiştir.

Film esasen üç kısım yapılmıştır. Hepsini birden bilâfasıla göstermek için beş saat lâzımdır. Buna hiç bir seyirci tahammül edemiyeceği için orada filmi üçe ayırmışlar. Fakat buradaki seyircilerin üç hafta ayni sinemaya ayni filmi takip için gitmiyecekleri tahmin edildiğinden film ikiye taksim edilmiştir.

Birinci kısmın mevzuu şudur:

İyi huylu ve mert bir adam haksız yere küreğe mahkûm olmuş fakat cezasını bitirdikten sonra ismini değiştirerek bir yere Belediye Reisi olmuştur. Orada sefil bir kadını ve onun biçare bir kızını himaye etmekte iken kendisini tanıyorlar. Ve haksız yere tekrar mahkûm ediyorlar. Bu sırada o zabıtanın elinden kurtuluyor ve himaye etmeyi vadettiği biçare kızı kurtarıyor.

SÜMER (Eski Artistik)

Ateşli kadın

(Fransızca)

OYNIYANLAR: Armand Bernard, Margueritte Moreno, André Roanne.

Bu film artistlerden de anlaşılacağı üzere eğlenceli ve neşeli bir filmdir. Bilhassa sevimli komik Armand Bernard ile Margueritte Moreno çok muvaffak olmaktadırlar.

Ateşli kadınlar filminden bir sahne

Eserin mevzuu şudur:

Bir genç tayyareci (Dovil) de bir malikânenin bahçesine iner. Bu malikânede bulunan zengin bir kadın ve kızı tayyareciye tutulurlar. Malikânede her şey altüst olur. Ve nihayet genç tayyareci zengin kadının kızını alır.

Sinemadaki gibi...

Son günlerde İngilterede bir İngiliz hava gazile ölür. Yapılan tahkikat neticesinde çok sinirli olan bu adamın bir akşam evvel sinemada Dinner at eight isimli gördüğü filmin bir sahnesini taklit ettiği anlaşılır.

Bu vaka üzerine müddeiumumî İngiliz sansörünün böyle bir sahneye nasıl müsaade ettiğini sorar.

Bu havadisi veren mecmua şunu ilâve ediyor:

"İtalya matbuatı badema cinaî vakaları yazmaktan menedilmişlerdir. Çünkü son istatistikler İtalyada cinayet vakalarının eksilmediğini göstermiştir.,,

Giden gidene

Fransız artistleri Hollivud'a gidiyorlar

(Harp) filminde Miçuka rolünü alan meşhur Fransız aktrisi Melle. Annabella ve nişanlısı Fransız aktör Jean Murat, Danièle Parola ve kocası Fransız artistlerinden André Berley ve Pierre Brasseur Hollywood'a gitmek üzere geçen hafta Paris'ten hareket etmişlerdir.

Bunlardan yalnız Jean Murat zevk seyahati yapmakta diğerleri hep film işi için gitmektedirler.

Amerika tarzı filmler

Hepimiz Amerikan filmi ismi altındaki filmleri biliriz: Hırsızlar vardır. Onları takip edenler vardır. Muharebeler, çarpışmalar, adam kaldırmalar, dağlar, bayırlar, atlar, silâhlar falan. İşte bu nevi filmler çoktandır piyasadan çekilmişti. Amerikadan gelen haberlere göre Halk bu çeşit filmlere tekrar rağbet etmeğe başlamıştır.

Evlenenler

Charles Boyer bundan üç ay evvel şöyle söyliyordu:

— Bence bir sinema aktörü evlenmemelidir ve evlenemez. Ben öyle... Ben senenin bir zamanında lenmemelidir ve evlenemez. Ben de de veya Paristeyim. Karım beni böyle aylarca bekler, durur mu?

Bunu söyliyen zat hakkında Amerikadan haber geldi. Mis Pat Paterson ile evlenmiş.

Jean Murat da Anna Bella ile "Paris - Akdeniz" filmini çevirdiği zaman, kızcağıza karşı pek soğuk davranmıştı. Hattâ ona mahalle kızı gözü ile bakmıştı. Şimdi öğreniyoruz ki, onlar da evleniyorlar. Mayıs sonunda nikâhları kıyılacak..

Canlı sinemalarda renk

Canlı resimler halkın çok hoşuna gidiyor. Sinemanın bu kısmında da teknik en mütekemmil haline gelmiştir. Canlı resimlerin meb dei olan Walt Disnay resimlerine renk vermekle meşğuldür.

Hoollyvood'da Paramunt şimdi bir seri renkli canlı resimler yapmakla meşğuldür.

Fakat bu defa Mickay Manse yerine küçük bir genç kızla bir bahriyeli konulmuştur. Ayrıca bir küçük köpeğe de mühim roller verilmiştir.

Sinema haberleri

* Nev-Yorkta bir kaç haftadan beri tatil geçiren Silvia Sidnay annesiyle beraber, Hollyvood'a gelmiştir. Yakında "Otuz günlük prens" ismindeki filmi çevirmeğe başlıyacaktır.

* Paramunt "Kaleopatra" yı filme almak niyetindedir. Ancak şimdiye kadar Marc Antoine'i temsil edebilecek bir aktör aranıyordu. O da bulunmuştur. Harry Wilcoxon isminde bir genç İngiliz aktörüne bu rol verilmiştir. Filmin baş kadın artisti Clandette Colbert'tir.

* Marléne Dietrich'in "Kızıl İmparatoriçe" ismindeki filmi Amerikada gösterilmeğe başlanmıştır. Yalnız bu ismin değiştirilmesine lüzum hasıl olmuştur.

* Meşhur rejisörlerden Cecile B. de Mille'in kızı Katherine de Mille "Boru çalıyor" ismindeki ikinci filmini bitirmiştir.

* Standhal'in "Kırmızı ve Siyah" ismindeki kitabı filme alınacaktır. Baş rolde Gustav Froelich..

Şen dul

Meşhur (Şen Dul) operetinin Hollywood'da çevrilmesine başlanmıştır. Bu operetin başlıca rolünü Maurice Chevalier ile Jeanette Mac Donald almışlardır. Film esasen ingilizce çevrilecek, fakat Chevalier kendisine ait olan kısımları bir de fransızca olarak çevirecek, diğer kısımlar Paris'te (duble = doublé) edilecektir.

Yeni filmler

Paramunt'un umum müdürü Hollyvood'da yeni filmlerle meşğul olmaktadır. Şimdilik beş yeni film hazırlanmıştır. Onlar da şunlardır:

1 — Bahar Şarkısı: Lanny Ross, Charlie Ruggeles, Mary Boland.

2 — Yatağını yaptı: Richard Arlen, Sally Elilers, Robert Armstrong..

3 — Artık çıplak geziyorlar: Bing Crosly, Ethel Mernan, Carole Lombard..

4 — Kalbini kıran adam: Victor Mac Laglen, Dorothy Deel, Preston Foater.

5 — Boru çalınıyor: George Raft, Adolphe Menjou, France Drake..

Ankara hükûmeti Londraya nasıl davet edilmişti?

(Başı 1 inci sahifede)

man Tevfik Paşaya çektiği bir telgrafta Ankara hükûmetinin İstanbul hükûmetine tâbi olamıyacağını, çünkü İstanbul hükûmetinin esir ve ecnebi devletler elinde oyuncak olduğunu bildirdi. Gazi Londraya gidecek murahhasların yalnız Ankaradan gitmesini ve doğrudan doğruya davet edilmesini istedi. İstanbul hükûmeti bunu kabul etmedi. Ankara hükûmeti o murahhaslarını İstanbula göndereceği yerde Almanya tarikile Romaya gönderdi. Ve İstanbul heyetine mülhak bir heyet gibi olmadığı anlatıldı. Nihayet Londra konferansına Ankara hükûmeti doğrudan doğruya davet edildi.

Londraya niçin çağırmışlardı?

Burada ehemmiyetli bir hâdiseyi zikredeceğim:

Biz Ermenileri mağlûp edinceye kadar bütün cihanla düşman idik. Bu muzafferiyetten sonra İstanbulda Damat Ferit düştü. Yerine Tevfik Paşa hükûmete geldi. Bu hükûmet Ankara ile temas aradı. O vakit padişah hainliği kalkıyordu. Artık Ankara devleti idama mahkûm değildi. Fakat İngilizlerin düşmanlığı baki idi. Halbuki Londra konferansına davet edilince, biz beşeriyet düşmanı değil, bir muharip devlet idik.

O vakit Ankaraya gelenler çoğalmağa başladı. Her çeşit insan vardı. Bir kısmı hizmet, bir kısmı mevki için geliyordu. Fakat bu mevki için gelenler, sulhun taciline taraftar olacaklardır ki zarar görmeden, harp edilmeden bir yer kapabilsinler. Bunun tafsilâtını sonra göreceksiniz.

Londra konferansında heyet reisi Bekir Sami beydir. Ayni zamanda hariciye vekili idi. Kalabalık bir heyeti murahhasamız vardı. Fakat işleri Bekir Sami bey idare ediyordu. Biz Londra konferansında büyük bir fırsat ile karşı karşıya idik.

Londra konferansına bizi misakı millî için çağırmıyorlardı. Mevcut muahedenin yani Sevres'in bazı şekilde tadili için konuşulacaktı. Esasen bunu Tevfik Paşa Ankaraya çektiği bir telgrafta söylemişti. Madem ki sulh ve misakı milli yapılamıyacaktı, bizim murahhaslarımıza düşen vazife şu idi: Bütün cihana Türklerin istediklerini bağırmak.. Yani müstakil olmayı, misakı milliyi istediğimizi bağırmak lâzımdı. Bunu propaganda edeceklerdi. Bunu yapmak ne demekti?. Karşılarında bulunan diplomatları galeyana getirmekti. Bilhassa Lloyd Georges bizim amansız düşmanımız idi. Tehevvüre gelecekti. Ve diyeceklerdi ki:

— Türkler anlaşmak istemiyorlar.,, Fakat madem sulh olmıyacaktı, Lloyd Georges'in kızmasından ne çıkardı?.

Gazi heyeti murahhasamıza bu talimatı vermişti. Bunu bağırmalarını söylemişti. O vakit dünya gazetecileri, diplomatlar bize hak vereceklerdi. Halbuki Londra konferansında bu fırsat kaçırılmış, bilâkis bir çok manasız mukaveleler aktedilmiştir. Bunları ceza ile izah edeceğim.

Londra konferansının müzakereleri 23 şubatta başlamış, 14 martta bitmiştir. Konferansın müzakereleri, ve aktedilen mukavelelerden ayrı ayrı bahsedeceğim. Fakat şimdi, o vakit mahrem olan [illegible] okuyacağım.

Gizli bir içtima

Bu vesika Londraya bizim murahhaslarımız gelmeden evvel yapılan bir içtimaın zabıtnamesidir.

Bu gizli içtimada Lloyd Georges, Briand, Yunan başvekili ve fransız cenerali Gourot, ve gene Fransız müşaviri miralay Georges, Yunan ikinci erkânı harbiye reisi ceneral Saliyanis vardı.

Zaptı okuyayım:

Lloyd Georges: Yunan milletinin heyeti mecmuasile, Yunan bayrağının küçük Asyadan çekilmesini nasıl karşılıyacağını sordu.

Yunan başvekili cevap vererek İzmiri almak için Yunan milletinin her şeyi göze aldığını söyledi.

Lloyd Georges Venizelosla Kostantin taraftarları arasında ihtilâf var mı? Diye sordu. Yunan başvekili esasta ihtilâf yoktur. İzmiri almak için Yunanistanda kat'i bir birlik vardır, dedi.

Mösyö (Briand) küçük Asya işinde müşkülât olduğunu söyledi. Ceneral, Gurot ta eğer ben olsaydım, dedi, mareşalin dediği gibi yirmi yedi fırkalık bir asker isterdim, dedi.

Ceneral Salyanis ise Yunanlıların Anadoluyu behemehal alabileceklerini söyledi. Miralay Georges te Anadolunun işgali işinin mühim bir askerî mesele olduğunu söyledi.

Görülüyor ki Lloyd Georges evvelâ Yunanlılardan teminat almak istemiştir. Yani harbe ciddiyetle devam edecek misiniz? demiştir. Bu vaadi aldıktan sonra iş devam etmiştir. Fransız murahhasları da Yunanlıların bu işi beceremiyeceklerini söylemişler, Yunanlılar ise bu işi yapabileceklerini söylemişlerdir. Yani İngilizler, Yunanlıları işin sonuna kadar teşvik etmişlerdir.

Konferansta vaziyet

Şimdi konferans müzakerelerine gelelim:

Fransa ve İngilterenin tuttukları yol, Yunanlılara ait olan Anadolu paymda, Yunanistan hesabına fedakârlıkta bulunmak idi. Fakat kendi paylarında tadilât yaptırmak taraftarı değildirler. Müttefikler demişlerdir ki:

İzmirde yeniden bir tahkikat yapalım, buradaki halk ekseriytle Türkmüdür, Yunan mıdır? Murahhaslarımız bunu kabul etmişlerdir. Murahhaslarımız bunu Ankaraya bildirdiler.

Gazi verdiği talimatta, tahkikatın, Yunan ordusunun İzmiri tahliye etmesini müteakip yapılabileceğini bildirdi. Yunanlılar ise tahkikatı reddetti.

Şimdi Vahdettinin ve Kostantinin vaziyetini tetkik edelim:

Vahdettin kendi aklınca diyordu ki: Ben muhakkak padişah kalmak için müttefik devletleri memnun etmeliyim.

Kostantin diyordu ki: Şayet sulh muahedesinde Venizelosun temin ettiği menfaatten daha az menfaat temin ederse, vaziyet ne olacak?.. Bunu düşündü. Binaenaleyh tahtı tehlikeye girecekti. Onun için Kostantin de bir taraftan milletin menfaatini, ve taç ve tahtın menfaatini mukayese edince, tahtın menfaatini tercih etti.

İnönü muharebesinden sonra Türk ordusu yeniden teşekkül etmişti. Binaenaleyh Kostantin makul şartlarla Türklerle anlaşmak lâzım olduğunu anladı.

Venizelosun temin edeceği bütün menfaatleri temin etmeğe karar verdi. Fakat bu zihniyeti, hem memleketini hem de taç ve tahtını kaybettirdi. Ne pahasına olursa olsun sonuna kadar gitmeğe karar verdi. Fakat ne yapacaktı?.. Sulhu bize kabul ettirmek için Erzuruma kadar gidemezdi ya!.

Kostantin, işte bu zihniyetle İzmirde tahkikatı reddetmişti.

Müttefiklerin teklifleri

12 martta müttefikler bize bir sulh şartları projesi vermişlerdir. Londrada murahhaslarımıza dediler ki: Bunları hükûmetlerinize bildiriniz. Fakat bu şartlar içinde bizi tatmin edecek hiç bir şey yoktur. Deniyordu ki: İzmir Türklere iade edilecektir. Fakat İzmirde Yunan askeri bulunacak, civardaki jandarmalar müttefik zabitlerin elinde bulunacak, Cemiyeti Akvam buraya bir hiristiyan vali tayin edecekti.

İşte tadil edilen sulh şartı bu idi.

Yani evvelce İzmirde yalnız Yunanlılar varken şimdi, ecnebiler de bulunacaktı. Diğer değişiklikler şunlardı:

Türk jandarmasının miktarı biraz çoğaltılıyor, maliye komisyonuna Türk Maliye nazırı fahri reis oluyordu. Adli meselelerde istisarî revimiz oluyordu.

Fakat bunlar bizi tatmin edemezdi. Bu teklifler Yunanlıları ızrar ediyordu. Kostantin bunun üzerine taarruza geçti. Heyeti murahhasamız Londradan yeni dönüyordu. Yolda idiler. Bu taarruz, ikinci İnönü muharebesile neticelenmiştir. Yani Kostantin sulh şartlarını Ankara hükûmetine bu suretle kabul ettirmek istiyordu.

Fakat bu taarruza İngilizler Kostantini teşvik etmişlerdir. Çünkü İngilizler Ankarada bir hükûmetin kalmasını istemiyorlardı.

Taarruza teşvik

Bir gizli vesika daha size okuyacağım:

Yunan taarruzdan biraz evvel Londrada olan hafi bir içtimada görüşülen meselelerin zaptını okuyacağım. Bu zabıtta görülür ki İngilizler Yunanlıları hücuma teşvik etmişlerdir.

Bir taraftan bize sulh şartları verilirken , diğer taraftan mahrem bir içtimada Yunanlılara deniyor ki: Gidin Türklere taarruz edin, biz sizi menetmeyiz. Yani zahiren Londrada sulh müzakeresi var, el altından taarruz hazırlanıyor.

İkinci İnönü muharebesi mağlûbiyetle neticelenince vaziyet karışmıştır. Bütün cihan efkârı umumiyesinde Yunanlıları müdafaa eden Lloyd Georges gayet müşkül bir vaziyete düşmüştür. Bu büyük mağlûbiyetten sonra Atinada toplanan divanı harpte bu mağlûbiyetin hesapları uzun uzadıya görürmüştür. Yani bir komple yapılmıştır. Muharebe kaybedilmiştir. İngiliz ve Yunanlılar bunun üzerine biribirlerile kavga etmeğe başlamışlardır.

Londra müzakereleri bunlardan ibarettir. Yani bir netice vermemiştir.

Aktedilen mukaveleler

Şimdi İtalya, Fransa, İngiltere ile Bekir Sami Beyin Londrada aktettiği mukaveleleri izah edeceğim:

Evvelâ İngilizlerle olan mukaveleye göre, biz bütün İngiliz esirlerini iade edecektik. Onlar bize bir kısım esirlerimizi vereceklerdi.

Büyük harpte İngiliz esirlerine suimuamele yapmış olanları alıkoyacaklar, diğerlerini iade edeceklerdi. Biz bunu kabul edemezdik. Çünkü gayri müsavi bir anlaşma idi. Sonra, Maltadaki esirlerimiz çok fena bir muamele görüyorlardı. Bütün İngiliz esirlerini verirsek, onlar bizim alıkoydukları esirlere fena muamele edeceklerdi. Bu mukaveleyi Ankara hükûmeti reddetti.

Teşrinievvelde yeni bir mukavele yapıldı. Bütün esirler iki tarafça da verildi. Manasızlıklar, müsavatsızlıklar kalmadı.

Fransızlarla yapılan mukavelede araziye taallûk eden kısmı biraz lehimizedir. Bu mukavele ile cenupta bir kısım arazi alıyorduk. Fakat misakı millî ile kabili telif olmıyan bir çok hukuk veriyorduk. Meselâ Adanada Türk jandarmasının kumandasına Fransız zabiti gelecekti.

Sonra Fransız müsellâh kuvvetleri memleketimizde aynen muhafaza edilecekti.

Bu gibi şartları da biz katiyen kabul edemezdik. Bizim bunları aklımız almaz, tüylerimizi ürpertirdi. Bir üçüncü ahkâm manzumesi vardı. Adana, Sivas, Mamuretülaziz ve Diyarbekir vilâyetlerinde iktısadî teşebbüsler hep Fransızlara ait olacaktı. Bunu da tabii reddettik.

Üçüncü mukavele İtalyanlardır : İtalyanlar İzmirin, Trakyanın bize iadesini müdafaa edecekler, biz de onlara Garbî Anadoluda iktısadî rüchanlar vereceğiz.

Tabii bu mukavele de reddedildi.

Kötü propagandalar

Bir noktaya işaret etmek lâzımdır: Size demiştim ki, Ankaraya bir çok, türlü türlü insanlar geliyordu. Bunlar fena propaganda yapıyorlardı. Bu teşkilâtsız askerle büyük devletlerle başa çıkamazsınız, diyorlardı. Diğer bir propaganda da şu idi:

Ankarada çalışanlar, harbi uzatıyorlar, mevkilerini muhafaza etmek için , yoksa millî endişelerle değil, diyorlardı.

Bu propagandalar maneviyatı zayıf arkadaşları ümitsizliğe düşürdü. Madem ki, diyorlardı, biraz değişiklik var, o halde sulhu bu şekilde kabul edelim, diyorlardı.

Gene o zaman Gazi büyük bir isabet, açıkgözlülük ve maharetle bunu yenmeğe muvaffak olmuştur. Bekir Sami Bey hariciyeden çekilmeğe mecbur olmuş, aktettiği üç mukavele de kabul edilmiyerek reddedilmiştir.

Bekir Sami Bey bundan sonra dahi noktai nazarında ısrar etmiştir. Avrupanın misakı milliyi zamanla kabul edeceğini söylüyordu. Gazi o vakit Bekir Sami Beye bir mektup verdi. Dedi ki: O halde Avrupaya gidiniz, misakı millî tanılırsa, bize bildiriniz, demişti.

Bu şekilde , mukaveleler reddedilmekle hem milliyetperverler, hem de diğer taraftakiler memnun edilmiş oldu.

İşte Londra konferansı ve neticeleri budur.,,

Mart dersleri bitti

Hikmet Bey dersine saat 18,30 da nihayet verdi. Maarif vekili, dün akşamki trenle Ankaraya dönmüştür.

İnkılâp tarihi enstitüsü mart dersleri dünkü dersle nihayet bulmuştur. Bayram [illegible] nisan birde baş-

Beş senelik Program

(Başı 1 inci sahifede)

namzettir. 1934 senesi programın tatbikının ilk senesidir. Programı tahakkuk ettirmek vazifesi ile tavzif edilen Sümer Bank bu sene içinde kurulması lâzım gelen fabrikalar üzerinde tetkikatını bitirmiş esas projeleri hazıralmış ve bir kaç fabrikanın da ihalesini yapmış bulunmaktadır. Programın ilk adımda istihdaf ettiği gaye, memleketin pamuklu istiklâlini temin etmektir. Bu maksat için Sovyetlerden alınan Kayseri iplik fabrikasının inşaat plânları gelmiş olduğundan Nisan iptidasında hemen başlanacaktır. Nazillide kurulacak olan ikinci büyük pamuklu mensucat kombinatının da projeleri hazırlanmaktadır. Bunlardan başka pamuklu sanayiini tamamlayıcı mahiyette olmak üzere Konya Ereğlisinde de büyük mikyasta bir pamuklu fabrikası tesisi takarrür etmiştir. Bu fabrikanın etütleri ve projelerine müteallik hazırlıklar neticelenmek üzeredir. Bu sene zarfında bu fabrika da tesis edilerek plânın ilk senesinde pamuklu sanayiinin en büyük merkezleri kurulmuş olacaktır. Plânın birinci senesinde pamuklu sanayii yanında kâğıt sanayii de yükselmiş olacaktır ki ilk kâğıt fabrikası inşası da birkaç hafta meselesidir.

Bromural
• Knoll •
komprimelerini bugün istimal edenler yarın en kıymetsiz bir olay olur
sinirlerin muvazenesi
bahşiyarlığına marz olurlar.
Bromural, bilhassa [illegible] miş ve bütün [illegible] lerian müstahzarıdır.
10 ve 20 komprimeyi havi tüplerde eczanelerde reçete ile satılır.

lamak üzere yeni bir program yapılacak ve tatbike başlanacaktır.

Mayıs ayında da tekrar, bir aylık bir program daha yapılacak ve dersler mayıs sonunda bitecektir.

Bu derdin çaresi nedir?

Çocuk babalarından, muallimlerden, mütefekkirlerden soruyoruz..

Çocuklarımızı nasıl okutabiliriz?

Ali Riza Bey diyor ki

İstanbul Halkevi reisi Ali Rıza Beye de sorduk:

— Çocuklarımızı nasıl okutabiliriz?

Ali Rıza Bey dedi ki:

— Benim bu hususta pek olgun bir fikrim yoktur. Maamafih, sualinizi de cevapsız bırakmak istemem. Kanaatime göre, tahsilini bitirmeden mektebi terkedenlerin kabahatini yalnız mektep idarelerine yüklemek doğru değildir.

Az çok memleketi gezip dolaşmış bir vatandaş sıfatile, çocukların ilk tahsillerini bitirmeden mektebi terkedişlerinde ana ve babaların büyük tesiri olduğuna kaniim.

Çocuğunu okutmıyı tansa, geçim vasıtası olarak kullanmağı âdet edinenler bizde çoktur. Bilhassa köylerimizde, bunun acıklı misallerini görüyoruz.

Binaenaleyh, ilk tahsil çağındaki çocuklarımıza, mektebi behemehal bitirtmek için mevcut kanunlarımız eğer kâfi gelmiyorsa, yeniden kanun çıkartmak yerinde olur.

Benim bildiğime göre ilk tahsil mecburi ve meccanidir. Mecburi olunca hiç bir ana ve babanın çocuğunu kazanç yollarında çalıştırmaması lâzım gelir. Çalıştıranlara, sık sık ve her tarafta tesadüf ettiğimize nazaran kanunun ciddiyetle tatbik edilmediğine şüphe yoktur. Bu ise asla tecviz edilemez.

İlk tahsil çağına eriştikleri halde, mektebe gitmiyenler için de ayni mütalea ileri sürülebilir. Ve ayni tedbirler alınır. Çocuğun mektebe gitmemesi, gönderilmemesinden ileri geliyor. Göndermiyenler de kim ise, bu ihmallerinden dolayı ceza görmelidirler. Bir de, mektoplerimizde, ebeveyni külfetlere sokon bir takım arzuların, göreneklerin önüne geçmeği, faydalı buluyorum.

Tahsil çağını geçirenlere gelince, bu gibilere millet mektepleri her sene kapılarını açıyor.

Ders saatleri gece olduğu için halktan okuma yazma öğrenmek istiyenler, bu kurslara pekâlâ devam edebilirler.

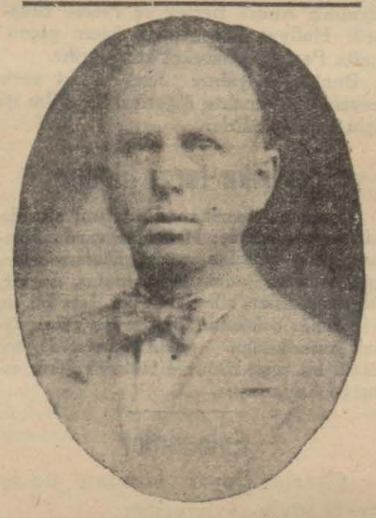

Halkevi reisi Ali Rıza Bey

Millet mekteplerinde okuyup yazma öğrenenlerden mühim bir kısmı, öğrendiklerini unutmuş olabilir. Böylelerinin millet mekteplerinde esaslı bir şeyler öğrenmediklerine hükmetmek lâzım gelir.

Bu takdirde de kaybımız pek büyük değildir. Çünkü, asıl hedef ilk tahsil çağındakileri bilgisizlikten kurtarmaktır.

Halkevlerinin açtığı halk dershaneleri, umumî bilgi seferberliğinde, üzerlerine düşeni yapıyorlar ve yapacaklardır.

Bir taraftan okuma salonları, bir taraftan açılan kurslar, millet mekteplerinin başlıca yardımcılarıdır.

İlk tahsil çağını geçirip te henüz okuma ve yazma öğrenememiş olanlar için bu iki kaynaktan başka vasıta göremiyorum.,,

M. Salâhattin

İş Bankası Umumî heyeti dün toplandı

(Başı 1 inci sahifede)

larına ve 1933 senesi mürakiplerine verilecek ücret tayin edilmiştir. Yeni idare meclisi azalıklarına eski azalar ve mürakipliklere de yine eski mürakipler seçilmiştir. İçtima adedi ne olursa olsun bir senede idare meclisi azalarına verilecek ücret 1200 i, reise verilecek ücret te 1800 lirayı geçmiyecektir. Mürakiplere de mesailerine mukabil ikişer bin lira verilecektir.

Banka muameleleri için lâzım olan bütün hususî ihtiyatlar ayrıldıktan sonra 616754 lirayı bulan safi kârdan yüzde yirmi hesabile 120 bin lira banka sermayesine, yüzde altı hesabile birinci temettü hissesi oaln 300 bin lira ki ceman 420 bin lira tefrikinden sonra geriye kalan 196754 liradan nizamname mucibince idare mecilsi azalarına ve memurlara tediyesi icap eden mikdarın tefrikile ikinci temettü hissesi olarak hissedarlara yüzde iki ve beher müessis hissesine de onar lira temettü tevziine ve fevkalâde ihtiyat akçesine otuz bin liranın ayrılmasına ve bu tevziattan artan 1544 liranın da gelecek seneye devrolunmasına ve tamamı ödenmiş on ilralık beher hisseye yüzde sekiz hesabile 80 kuruş ve beher müessis hissesine on lira, dokuz numaralı kuponlar mukabilinde 5 nisan 1934 tarihinden itiren dağıtılmaya başlanmasına karar verilmiştir.

Cemal Ziya B.in beyanatı

Bilânçonun tasdiki münasebetile söz alan ve hükûmet komiseri sıfatilâ içtimada hazır bulunan iktisat vekâleti şirketler müdürü Cemal Ziya Bey, söz almış ve umumî heyetin tasvibine arzedilen Türkiye İş bankasının 1933 senesi bilânçosu üzerinde tevakkuf ederek zahiren şekle temas eder gibi görünen fakat hakikatta mühim telâkki ettiğim bir noktayi bilhassa tebarüz ettirmek isterim. Malûmdur ki bankaların bilânçolarının tam bir sihhat ifade etmesi açık ve vazih olması esasını — Mevduatı koruma kanunu — bir prensip olarak ortaya atmış ve bunun tatbikatına aît formüllerin hazırlanmasını iktisat ve maliye vekâletlerine müştereken tahmil etmiştir. İktisat ve maliye vekâletleri tarafından kanunun bu vecibesine istinaden hazırlanan formüller maliye vekâleti tarafından tamim olundu. Bundan bir kaç hafta evvel yine bu sıfatla hazır bulunduğum bir banka umumî toplantısında bu noktanın ifa edilmediğini görerek sebebini sormuştum. İçtimada hazır bulunan maliye vekâleti selâhiyettar mümessili bu tamimin yeni yapılmış olması itibarile derhal tatbikinde bankalarca teahhür vaki olmuşsa mazur görülmesi lâzım geleceğini söylemişti. Hepimizce şayanı kabul görülen bu mazeret sebebine rağmen Türkiye İş bankası yeni esaslar dahilinde ve kısa bir zamanda bilânçolarını hazırlamış ve tasvibinize arzetmiştir.

Memletimizin içinde ve dışında faaliyet sahası bu kadar geniş olan Türkiye İş Bankasının bu suretle devlet vecibelerini ifa hususunda gösterdiği bu istical ve hassasiyet müvacehesinde bir kısım devlet mevzuatını tatbik vazifesile mükellef olan resmî ve vazifedar bir adam sıfatile burada alenen izharı teşekkür etmeyi vazife bilirim.

Mahmut Beyin cevabı

Bunun üzerine Mahmut Bey söz almış ve: komiser beyin bu işaretlerini ve takdirlerini tabii bir memnuniyetle telâkki ederiz. Bu hususta biz sadece devletin mevcut bir kanununa uymuş bulunuyoruz. Müessesemizin en büyük dikkati en büyük aşkı kurulduğu günden beri kanunların ahkâmı dairesinde yürümek olmuştur.

Bundan böylede tabii öyle olacaktır.

İdare meclisi reisi

ANKARA, 22 (Telefonla) — Heyeti umumiye içtimaını müteakip toplanan İş Bankası idare meclisi reisliğine yeniden Siirt mebusu Mahmut Bey seçilmiştir.

ŞIRKETLERDE

Liman kooperatifi

Liman kooperatifinde hissedarlar içtimaı yapıldı

İstanbul liman kooperatifi hissedarlarının alelâde ve fevkalâde toplanmaları dün saat 16 da Liman hanında yapılmıştır.

İçtimaı kooperatifin meclisi idare reisi Reşat Yılmaz bey açtı, bir senelik faaliyet raporu okundu.

Raporda kooperatifin büyük bir faaliyet göstermesine ve çok iş yapmasına rağmen fazla kâr temin etmediği çünkü kooperatiflerde gayenin kâr olmadığı nazarı dikkate alınarak kâr teminine çalışılmadığı zikredilerek işe başlandığı zaman 5981 lira olan sermayenin bugün 15031 lirayı bulduğu kaydedilmekte idi.

Şirket bu sene ortaklarına safi kârının yüzde yetmişi olan 1437 lira tevdi etmektedir.

Rapor aynen kabul edildikten sonra azadan vefat eden İrfan Rıza beyle istifa eden Refik beyin yerine intihap olunan Mahmut ve Şükrü beylerin keyfiyet intihapları tasdik edildi.

Bu suretle nihayetlenen âdi heyeti umumiyeden sonra fevkalâde heyeti umumiye içtimaı yapıldı.

Bu içtimadan maksat şirket nizamnamesinin yedinci maddesindeki hisse bedelini tamamen ödemiyen ortakların heyeti umumiyeye iştiraklerine imkân bırakmıyan fıkranın kaldırılması içindi. Bu fıkranın kaldırılması kabul edilerek içtimaa nihayet verildi.

Heyeti umumiyeler

İstanbul ve Kadıköy gaz anonim şirketi heyeti umumiyesi dün Tünel hanında İzzet Paşanın riyaseti altında toplanmıştır. Meclisi idare raporu kabul ve tasvip edilmiştir.

Şirket geçen sene 500 küsûr lira kâr etmiş ise de hissedarlara bu sene temettü tevzi etmiyerek bu kârı gelecek seneye devretmeğe karar vermiştir.

Eski reji şirketi heyeti umumiyesi

Dokuz senedenberi tasfiye halinde bulunan Türkiye tütünleri Müştereken müdafaa reji şirketi heyeti umumiyesi dün Tünel hanında Uşşakî Zade Halit Ziya beyin reisliği altında toplanmıştır.

Kalem heyetine en çok hisse sahibi olan Osmanlı Bankası müdürlerinden Mösyö Holder ve Mösyö Blache intihap edildikten sonra bilânçe ve mürakip raporları okunmuştur. Raporda takip edilen işlerin tamamen halline ve gayri menkullerin satılmasına kadar misakı mevduatın tesviyesini gecikdirmemek için tasfiyedarlar, her hisse başına 0,5,0 İngiliz lirası tevziini teklif etmekte idiler.

Heyeti umumiye raporu tasvip etmiş, tasfiyedarların dikkatini ibra etmiştir.

Mürakip Nuri beyle ihtiyat mürakip Tevfik Âmir beye verilen vekâletin de 1934 senesi için yenilenmesine karar verilmiştir.

Kazanç kanunu Kabul edildi

(Başı 1 inci sahifede)

zarı dikkate almamış bulunduğunu söyliyerek demiştir ki:

"Eczacılar, avukatalır, doktorlar için ileri sürülen tadiller de nazarı dikkate alınmıyan teklifler arasındadır. Yine doktorlardan maktu vergi alınması esasına dair teklif de bu meyandadır.

Bu izahatı müteakıp, mazbata muharriri Refik Şevket Bey maddelerin sıra numaralarına ait bazı tashihleri kaydetmiş ve kanun reye konularak kabu ledilmiştir.

Muhacirler ve mülteciler

Muhacir sıfatile hariçten gelen mülteci ve aşiret efradının birlikte getirecekleri eşyaları, malları ve hayvanlarının gümrük resminden bir defaya mahsus olarak bütün teklif ve resimlerden muafiyetlerine dair kanun lâyihasının müzakeresi yapılmış ve kabul edilmiştir. Hariçten gelen muhacirlerin memlekete sokacakları eşyaların cinsi mıktarını her meslek erbabının vaziyetine göre tayin ve takyit eden bu kanunun müzakeresi esnasında ithali memnu eşya meyanına kozenin de teklif edilmiş ve kabul edilmiştir.

Gümrüklerdeki eşya

Kanunun neşri tarihinde muhacir ve mülteci malı olarak gümrüklerde bulunan şeker, benzin, petrol, ipek ve ipekliler ve inhisara tabi maddelerle trikotajlar makinaları ve kauçuk sanayii masnuatından olan ayak kabıları aile başına beş bin liralık miktarı malların kıymeti toptan fiyata göre tayin olunarak bir defaya mahsus olmak üzre ithal edilebileceğine dair muvakkat maddenin müzakeresinde söz alan Rüştü Bey Bursa getirilmiş olan bu eşyanın tüccar eşyası olduğunu ileri sürerek gümrük resmine tabi tutulmasını istemiştir.

Cereyan eden müzakerelerden sonra madde aynen kabul edilmiştir.

Trakya umumî müfettişliği

Bundan sonra Trakyada teşkil edilen umumî müfettişlik maaş ve masrafları hakkındaki kanunun müzakeresine geçilmiş ve söz alan bütçe encümeni mazbata muharriri Mükerrek Bey kanun lâyıhasın da yapılan bazı tadiller hakkında malûmat vermiştir.

Dahiliye vekilinin beyanatı

Dahiliye Vekili Şükrü Kaya Bey de kanunun müzakeresi münasebetile şu beyanatta bulunmuştur:

Türkiye Cümhuriyetinin eserlerinden birisi de halkçı olmasıdır. Biz müfettişi umumilikler ihdas etmekle hükûmetin mürakabe ve hizmetini halkımızın ayaklarına götürüyoruz. Bu esasla memlekette altı müfettişi umumilik olacaktır. Bütçenin müsaadesi oldukça bunu tatbik etmekteyiz. Birincisini şarkta yapmıştık. Şarkta yaptığımız umumî müfettişlikten beklenilen bütün vazife ve hizmetleri âzamisile aldık. Bundan cesaret alarak ikinci müfettişliği de Trakyaya hasrediyoruz. Malumunuzdur ki, Trakya bu Türk vatanının Türk kanile en mebzul olarak yuğrulmuş aziz bir parçasıdır. (Alkışlar).

Trakya Türk medeniyetini kurunu vusta karanlıklarında Avrupaya götüren inkişafımızın köprübaşı olmuştur.

Bu köprüyü ve aziz toprağı vatanımızın her kısmı gibi hassayitele imar etmey ve inkişaf ettirmeye mecburuz. Bu teşekkül o memlekette evvelemirde umranının ve nüfüsünün tevessüüne hizmet edecektir. Bu itibarla evvelâ bütçe zaruretini nazarı itibare alarak yapmış olduğumuz teşkilâtı hilâhara bütçede azıcık bir müsait vaziyet görmekle derhal haddi lâyıkına ve icabının gösterdiği vaziyette çıkardık. Kanunun kabulünü rica ederim.

Emin Aslan Bey söz alarak demiştir ki:

Trakyada müfettişi umumilik teşkilâtına dair olan bu teklif çok yerindedir. Yalnız Trakyada değil diğer mıntakalar idarî teşkilâtımızda bazı gayri tabiilikler vardır. Kazaların, nahiyelerin, köylerin hiç münasebeti olmıyan vilayet ve kaza merkezlerine merbut oldukları gibi.

Muhasebei hususiye

Sonra muhasebei hususiyenin bugünkü teşkilâtından beklediğimiz randımanı almadığımız gibi. Bu idarei hususiyelerde bir birlik düşünülüyor mu?

Böyle bir birlik düşüncesi var mı? Çünkü idarei hususiyelerin israfatının önüne geçilememektedir. Bu idarei hususiye birliklerinin memlekete daha müsmir olacağını ümit etmekteyim.

Trakyadan başlıyarak diğer mıntakalarda da müfettişi umumîliklerin tesisini dilerim.

Dahiliye vekili Şükrü Kaya Bey, "idarî taksimat her gün değişen bir müessesedir. Binaenaleyh yolların icabına, şimendiferlerin inşa tarzına limanların teşekkülüne göre daima tebeddül edecektir. Binaenaleyh idarî teşkilâtta bir istikrar aramak doğru değildir.

Müfettişi umumîlik ile hususî idare kaldırılacak olursa vilâyetin manası kalmaz. Bu vaziyetlerin yol, maarif, hastahane gibi işlerde bir birlik yapmaları arzu edilir. Fakat bu idarei hususiyenin kaldırılması değildir. Böyle bir şey idarei umumiyenin de kaldırılması demek olur.,,

Kabul edilen kanunlar

1933 senesi müvazenei umumiyesine dahil daire bütçelerinin muhtelif fasılları arasında 164 bin 620 liralık münakale yapılması ve mektep kitaplarının maarif vekâletince tab'ı hakkındaki kanunun üçüncü maddesi mucibince satılan kitapların bedellerinden senesi içinde devren istimal olunan 29219 lirasının maarif vekâleti bütçesine munzam tahsisat olarak konulması din ve millet bayramları ile bunlara tekaddüm eden arife günlerinde gönderilen ve matbu evrak sayılan kart vizitlere kart postallara yirmi paralık, âdî mektuplara bir, taahhütlü ve kıymetli mektuplara iki buçuk ve telgrafnamelere beş kuruşluk hilâliahmer ve şefkat ve hatıra pulu yapıştırılması hakkındaki kanun lâyihaları müzakere ve kabul edilmiştir.

Bundan sonra meclis 31 mart cumartesi gününe kadar içtimaını tatil etmiştir.

"Kısırlaştırmak,, usulünü bizim doktorlar da istiyor!

Bu mecburiyetin bizim kanunlara da girmesi teklif ve münakaşa edildi

Akıl hıfzıssıhhası cemiyetinin dün yaptığı münakaşada çekilen bir resim ve Fahrettin Kerim Beyin konferansı..

Türkiye akıl hıfzıssıhhası cemiyeti dün saat 17 de senelik umumî kongresini yapmıştır. Senelik faaliyet raporu okundu. Yeni idare heyetine doktor Fahrettin Kerim, Dr. İbrahim Zati, Dr. Cevat Zekâi, Dr. Hüseyin Kenan, muallim Ali Rıza, muallim Abdüllâtif Nevzat Beyler seçilmiştir. Bundan sonra Almanyada tatbik edilmekte olan takim "kısırlaştırma" mevzuu üzerinde ilmî münakaşalar yapılmıştır. Dr. Fahrettin Kerim Bey uzun ve ilmî bir konferans vererek tereddiye uğrayan nesillerin ıslahı çareleri hakkında muhtelif memleketlerde alınan tedbirleri izah etmiştir. Fahrettin Kerim Beyin verdiği izahata göre akıl ve sinir hastalıkları bütün dünyada bilhassa iktısadî buhranlar dolayısile çoğalmıştır. Kısırlaştırmanın derhal memleketimizde tatbiki lâzım gelmediğini söylemekle ebraber mecnunların evlenmelerinin kanunen memnu olduğunu ve bu suretle bugün için kısmen bu meselenin halledilmekte bulunduğunu izah ederek münakaşayı açmıştır. İlk sözü Dr. Hüseyin Kenan Bey almıştır. Hüseyin Kenan Bey, timarhanelere kapatılanlardan daha çok içimizde dolaşan dejenerelerin cemiyet ve nesil için muzır olduğu söylemiş ve kısırlaştırmanın yalnız Hitlerin koyduğu kanunda zikrettiği kimselerden başka bunlara teşmilini ve memleketimizde de bunun tam zamanı olduğunu ileri sürmüştür. Umumî hapishane doktoru İbrahim Zati Bey de müşahedeerini anatmıştır. İbrahim Zati Bey, sarhoş bir babadan doğan bir çocuğun babasını kuyu başında ödürdüğünü söyemiş ve birçok vakaar sayarak kısırlaştırmak taraftarı olduğunu bildirmiştir. Avukat Hüseyin Avni Bey bu işin kısırlaştırmakla halledilemiyeceğini, yalnız dejenerelerin evelnmelerine mâni olmak lâzım egldiğini söylemiştir. Münakaşalar iki saatten fazla devam etmiştir. Almanneticeye göre doktorlar kısırlaştırmanın mühim tedbirler meyanında yer alması lâzım gldiği kanaatindedirler.

Dedikodular Karşısında..

(Başı 1 inci sayıfada)

ri geri iddialarına, gazete sütünlarında profesörlerin cevap vermeye davet edilişlerini tasavvur ediniz. Hakikatan bu kadarı fazladır.

— Berlinde hakim var sözünü bilirsiniz, şunu açıkça söylemek lâzımdır.

— Türkiyede mesul makamlar vardır. Türkiyede inkılâbın davalarını güden,, inkılâbın müessese-lerini kuran, bu dava ve müesseseleri mütemadiyen göz önünde bulunduran Büyük Millet Meclisi vekâletleri vardır. Türkiyede hiç bir müessese yapılmak veya yıkılmak için, keyfemayeşa anarşi hareketlerine ihtiyaç messettirmez.

Hele bu müessese ve davalarla hasis bir takım arzuların istedikleri gibi oynamalarına müsaade edileceğini zannetmek büsbütün hatadır.

Bizim lağvettiğimiz Darülfünun 55 senelik idi. Cümhuriyetin kurmuş olduğu maddî ve manevî cihaz beş aydanberi işlemektedir. Sabotaj erken başlamıştır. Profesörlerimize ve talebelerimize müsterih olmalarını tavsiye ederiz. Öğretmek ve öğrenmekten başka hiç bir şey düşünmesinler. Cümhurriyet, kendi müesseselerini korumak, düzeltmek, onunla bizzat alâkadar olmak hususunda lüzumu kadar kıskançtır."

Tarihî roman: 93

Güneşin Oğlu

Yazan: İskender FAHREDDİN

— Tanrıya sığındım.. Karşıma çıkacak bütün engelleri yıkacağım.. Ve Oşaser'in tahtını elinden alacağım.

Diyordu.

Bora'nın, kralın tahtında gözü yoktu. O, Oşaser'in tahtıtını yıkmak için ele geçirmek istiyordu.

Ur şehrinde genç reise:

— Suriye kralı hem korkak, hem de zalim bir adamdır.

Demişlerdi. O, bu sözleri unutmuyordu.

Yolda gelirken rastladığı ve beraber getirdiği ihtiyar Suriyelinin sözlerine tamamile inanmış değildi. Bora (göze görünmiyen kuvvetler)in halkı korkutmak için uydurulmuş bir masal olduğunu anlamağa başlamıştı.

O akşam şehrin cenup kapıları önünde konaklamışlardı. Hamat şehri zaten yalnız bu cihetten yüksek dıvarlar ve müteaddit kapılarla çevrilmişti. Diğer tarafları bağlık, bahçelik ve bir takım şehendeklerinden ibaretti. Akıncılar beri taraftan geldikleri için, kapıları biraz evvel kapanmış olan bu yüksek dıvarların önündeki geniş sahada konaklamışlardı.

Güneş'in oğlu kendisinden emir ve işaret almadan hiç kimsenin bağlık tarafına hücum etmemesini ilân etmişti. İçinde bir şüphe vardı: Ertesi sabah kral şehrin Türkler tarafından muhasara edildiğini görünce acaba ne yapacaktı?!

Bora bunu merak ediyordu.

Bütün kolbaşları ve meşhur akıncılar reisin başına toplanmışlardı.

Her kafadan bir ses çıkıyordu:

— Cinlerle dövüşmek istiyoruz. Bu göze görünmiyen mahlûklar acaba bizi ne vakit ve nerde karşılayacaklar?!

— Kralın sarayında yedi başlı bir dev varmış. Oşaser kızdığı zaman bu canavarı düşman üzerine saldırmış.

— Ben bu canavarla tek başıma boğuşmak istiyorum...

Bu son sözü söyliyen Baykut idi.

Baykut'un arkasında Hitay vardı. Genç kız:

— Ben de Baykut'u takip edeceğim..

Diye bağırdı.

Akıncılar çok yorgun oldukları halde silâhlarını ellerinden ve bellerinden ayırmıyorlar, atlarının dizginlerini kollarını sararak oldukları yere çöküveriyorlardı.

Ortalık kararmıştı.

Akıncıların acıkmış atları mütemadiyen kişniyor, arkada kalan yem ve erzak kolları yavaş yavaş geliyor ve akıncıların arasında konuyordu.

Burada uzun müddet kalacaklardı.

Güneş'in oğlu biraz geride derhal büyük bir çadır kurduhdu.. Kolbaşlarını yanına çağırdı:

— Uzun çölleri aşan kahramanlar yarın bu kapıları kırıp içeriye girecekler... Evvelâ kralın sarayı sarılacak ve Oşaser'i incitmeden yakalayacağız.

Diyerek hepsine ayrı ayrı talimat verdi.

İhtiyar Suriyeli, reisin cesaretini kırmak için:

— Bu gece burada rahat uyuyamıyacaksınız! Gece yarısından sonra cinler saldırmağa başlıyacaklar..

Demişti.

Reis birdenbire sözünü kesince, ihtiyar devam etti:

— Ben buradan şehrin içine giden gizli bir yol biliyorum. Bu yol sarayın iç bahçesine kadar gider. Gece yarısından evvel kralı öldürmek mümkündür. Eğer kral ölürse, bütün cinler korkar ve şehirden firar ederler. Kralın (göze görünmiyen kuvvetler)i kaçtıktan sonra, Hamat kolaylıkla işgal edilir. Fakat, kralı herkes öldüremez. Oşaser tılsımlı bir yatakta yatar. Başı ucunda yedi başlı devler nöbet beklerler. Evvelâ bu devlerle boğuşacak yeğitleri seçmelisiniz!

Bora ölümden yılmıyan akıncıların yüzüne baktı:

— Oşaser'in devlerile boğuşmak için kendisine güvenenler yanıma gelsin...

İhtiyar tekrar söze karıştı:

— Fazla doğüşçüye lüzum yok. Beş arslan yetişir.. Kalablık olursa, saray nöbetçilerinin önünden geçmek güçleşir.

Bora, yanına gelenlerden beş kişi seçti. Bunların içinde üç kolbaşı ile Kartal başlı yeğit ve Baykut ta vardı.

Güneş'in oğlu devlerle boğuşmak için meydana atılan Hitay'ı kolundan çekerek:

— Sen burada kalacaksın!

Dedi. Ötekilere elile işaret etti:

— Haydi, ihtiyarın peşini takip ediniz.

Ve döğüşçüler giderken, Kartalın kulağına eğilerek:

— Devleri öldürdükten sonra, kralın ağızını ve ellerini bağlartp bir sandığın içine koy.. Sakın canına kıyma..! Onu sağ olarak görmek ve konuşmak isterim.

Diye fısıldadı.

Hitay hiddetinden çatlıyordu.. Yollarda bin bir tehlike atlatarak Mamat'a kadar ölmeden gelen Baykut'u böyle kolayca ve elile nasıl ölüme gönderebilirdi?

Her tehlikeye beraber atılacaklarına yemin etmişlerdi. Fakat, reise fazla bir şey söyliyemedi..

Çadırda çok kalabalık vardı.

Kralın yedi başlı devlerile boğuşmağa hazırlanan döğüşçüler uzaklaştılar.. Yüksek dıvarların dibinden yürüyerek karanlıklara daldılar.

Güneş'in oğlu Hitay'ı gözünden ayırmıyor, kaçmasın diye sık sık lâfa tutuyordu.

Çoban kızının çeneleri kilitlenmişti..

Yoldaki yeminlerinden kimseye bahsedemiyordu..

Reisi kırmak istemedi..

Gözlerini kapadı..

Sendeliyerek yere oturdu.

Ve sustu.

Bora, Fırat kıyılarında *Ceylân*'ı asdırdığı gündenberi, Hitay ile ilk defa yalnız kalmıştı.

Ona sormak istediği suali zihninde tasarlamıştı.

— Baykut'u çok seviyor musun? diyecekti.

Kalabalık yavaş yavaş dağılmıştı.

Reisin çadırı önünde dolaşan gözcülerden başka ortalıkta kimse görünmüyordu.

Reis, genç kızın yüzüne mânalı bir gülüşle baktı:

— Nihayet (tılsımlı belde)nin kapılarına dayandık.. Bakalım içeriye kolayca girebilecek miyiz?!

Hitay önüne bakıyordu:

— Kapısına dayanıncaya kadar hiç kimse ile karşılaşmadığımız bir memleketin içine girmekte güçlük mü görüyorsun?

— Kapılar kapalı.. Arka tarafı da cinler sarmışlar.

— Cinlere inanıyorsun demek..?!

— Sen inanmıyor musun?

— Hayır..

- Bitmedi -

Üniversite Rektörlüğünden:

Nisan ve Mayıs aylarında İnkilâp Tarihi derslerinin hangi günlerde ve kimler tarafından verileceği aşağıya dercedilmiştir. Alâkadarlara ilân olunur. (1343)

Nisan		
1	Pazar	Yusuf Kemal Beyfendi
2	Pazartesi	" " "
7	Cumartesi	Hikmet Beyfendi
8	Pazar	" "
9	Pazartesi	Mahmut Es'at Beyfendi
10	Salı	" " "
12	Perşembe	Recep Beyfendi
14	Cumartesi	" "
15	Pazar	Yusuf Kemal Beyfendi
16	Pazartesi	" " "
21	Cumartesi	Hikmet Beyfendi
22	Pazar	" "
23	Pazartesi	Mahmut Es'at Beyfendi
24	Salı	" " "
26	Perşembe	Recep Beyfendi
28	Cumartesi	" "
29	Pazar	Yusuf Kemal Beyfendi
30	Pazartesi	" " "
Mayıs		
6	Pazar	Yusuf Kemal Beyfendi
7	Pazartesi	" " "
12	Cumartesi	Hikmet Beyfendi
13	Pazar	" "
14	Pazartesi	Mahmut Es'at Beyfendi
15	Salı	" " "
17	Perşembe	Recep Beyfendi
19	Cumartesi	" "
20	Pazar	Yusuf Kemal Beyfendi
21	Pazartesi	" " "
24	Perşembe	Recep Beyfendi
26	Cumartesi	" "
28	Pazartesi	Mahmut Es'at Beyfendi
29	Salı	" " "

İstanbul 4 üncü İcra Memurluğundan:

Emniyet Sandığı namına birinci derecede ipotekli olup tamamı 45572 lira kıymeti muhammeneli Erenköynde Sahrayı cedit mahallesinde catte bostanı iskelesi sokağında eski 44, 44, yeni 27, 29 numaralarla murakkam tasarruf kanununun neşrinden evel muhtes maa Bahçe kereste mağazası elyevm Dekik ve araba fabrikasile zemininin tamamı açık arttırmaya konmuş olup şartnamnin 25 - 3 - 934 tarihinden itibaren dairemizde herkes tarafından örülebilecği gibi 30-4-934 tarihine müsadif pazartesi günü saat 14 ten 16 ya kadar dairemizde açık arttırma ile satılacaktır. Arttırma bedeli muhammen kıymetinin yüzde yetmiş beşini bulmadığı taktirde en son arttıranın taahhüdü baki kalmak üzere 15-5-934 tarihine müsadif salı günü saat 14 ten 16 ya kadar dairemizde yapılacak olan arttırmasında gayrımenkul yine muhammen kıymetinin yüzde 75 i bulduğu taktirde en çok arttırana ihale aksi halde ihaleden sarfınazar edileceğinden talip lerin muhammen kıymetin yüzde yedi buçuğu nisbetinde pey akçesini veya millî bir Bankanın teminat mektubunu hamil bulunmaları lâzımdır. Mütera kin vergiler ile vakıf icaresi ve Belediyeye ait tenvirat ve tanzifat rüsumları borçluya aittir. 2004 numara icra ve iflâs kanunun 126 ıncı maddesinin dördüncü fıkrasına tevfikan bu gayrımenkul üzerinde ipotekli alacaklılar ile diğer alâkadaranın ve irtifak hakkı sahiplerinin bu haklarının ve hususile faiz ve masarife dair olan iddialarını, ilân tarihinden itibaren yirmi gün içinde evrakı müsbitelerile bildirmeleri, aksi halde hakları tapu sicillerile sabit olmadıkça satış bedelinin paylaşmasından hariç kalacakları cihetle alkadaranın işbu maddenin mezkûr fıkrasına göre hareket etmeleri ve daha fazla malûmat almak isteyenlerin 933/40 dosya numarasile müracaatları ilân olunur. (1352)

İSTANBUL BELEDİYESİ İLANLARI

Umumî Meclisin 1 Mart 934 tarihli içtimamda Belediye vergi ve resimleri kanununun 28 inci maddesi mucibince ve Duhuliye resminin ilgası dolasiyle müşteil maddelerden alınması icap eden istihlâk resmi hakkında kabul edilen tarife aşağıya dercedilmiştir. Alâkadarlara ilân olunur. (1356)

Benzin	Kilosundan	40	para
Petrol	"	20	"
Baküre - Mazot	"	20	"

Sarıyer Belediye Şubesinden Bahçeköy civarında sahipsiz olarak bulunup Belediyeye teslim edilen iki av köpeği bir hafta zarfında sahibi zuhur etmediği takdirde satılacaktır. Taliplerin 2-4-934 pazartesi günü saat 14 te Büyükderede Sarıyer Belediye Şubesine müracaatları. (1348)

Hali tasfiyede İstanbul Türk Anonim

Su Şirketinden:

Hisse Senedatı Hamillerine

Hali tasfiyedeki İstanbul Anonim Türk Su Şirketinin alelâde hissedaran içtimaı umumisinin 20 Mart 934 günü saat 11 de vukubulacağı 22 Şubat 934 tarihile intişar etmiş olan Türkçe MILLIYET ve AKŞAM ve Fransızça ISTANBUL gazetelerile ilân ettirilmiş ise de yevmi mezkûrun Bayrama tesadüfü hasebile içtimaın 31 Mart 1934 cumartesi günü saat 17 ye talikine mecburiyet hasıl olduğu alâkadarana ilân olunur.

(14844) Tasfiye heyeti

İstanbul Ziraat Bankasından:

Sıra No. sı	Semti	Mahallesi	Sokağı	Cinsi		Hissesi	Emlâk Mo sı		Hisseye göre muhammen kıymeti	
954	Bostancı	Bostancı	Çatal çeşme	Arsa arşını	550	Tamamı	11-15 Mü ve	5 harita	138	T. L.
955	"	"	" ve Dere yolları	"	450	"	11-15 Mü ve	6 "	113	"
967	"	"	" "	"	450	"	11-15 Mü ve	7 "	113	"
968	"	"	" "	"	450	"	11-15 Mü ve	8 "	113	"
969	"	"	" "	"	450	"	11-15 Mü ve	9 "	113	"
970	"	"	" "	"	450	"	11-15 Mü ve	10 "	113	"
971	"	"	" "	"	400	"	11-15 Mü ve	11 "	100	"
972	"	"	" "	"	400	"	11-15 Mü ve	12 "	100	"
973	"	"	" Orta yolları	"	400	"	11-15 Mü ve	14 "	100	"
974	"	"	" "	"	400	"	11-15 Mü ve	15 "	100	"
975	"	"	" "	"	400	"	11-15 Mü ve	16 "	100	"
976	"	"	" "	"	480	"	11-15 Mü ve	17 "	120	"
977	"	"	" "	"	200	"	11-15 Mü ve	18 "	50	"
978	"	"	" Yozgat yolları	"	362	"	11-15 Mü ve	22 "	91	"
979	"	"	" "	"	337	"	11-15 Mü ve	23 "	85	"
980	"	"	" "	"	487	"	11-15 Mü ve	24 "	122	"
981	"	"	" "	"	462	"	11-15 Mü ve	25 "	116	"
982	"	"	" "	"	437	"	11-15 Mü ve	26 "	110	"
983	"	"	" "	"	412	"	11-15 Mü ve	27 "	104	"
984	"	"	" "	"	387	"	11-15 Mü ve	28 "	100	"
985	"	"	" "	"	362	"	11-15 Mü ve	29 "	91	"
986	"	"	" "	"	410	"	11-15 Mü ve	30 "	103	"
987	"	"	" "	"	390	"	11-15 Mü ve	31 "	98	"
988	"	"	" "	"	512	"	11-15 Mü ve	53 "	129	"
989	"	"	" "	"	537	"	11-15 Mü ve	54 "	135	"
990	"	"	" Çatal çeşme ve Yozgat	"	362	"	11-15 Mü ve	55 "	141	"
991	"	"	" "	"	587	"	11-15 Mü ve	56 "	147	"
992	"	"	" "	"	620	"	11-15 Mü ve	57 "	155	"

Yüzde yedi buçuk pey akçelerile ihale bedelleri nakten veya gayrimübadil konosu ile ödenmek üzere yukarıda yazılı gayrımenkuller açık arttırma suretile satışa çıkarılmıştır. Kat'i ihaleleri 14/4/934 cumartesi günü saat on beştedir. Müzayedeye iştirak edecekler mezkûr günde saat on dört buçuğa kadar pey akçelerini yatırmaları lâzımdır. Senei haliye vergisile belediye resimleri müşteriye aittir. Şartname bankamız kapısına asılmıştır. (1298)

1216

VAPURCULUK
TÜRK ANONİM ŞİRKETİ
İSTANBUL ACENTALIĞI
Liman Han, Telefon: 22925

Mersi Yolu
İNÖNÜ Vapuru 25 Mart
PAZAR günü saat 10 da Sirkeci rıhtımından kalkacak. Gidişte, Çanakkale, İzmir, Küllük, Bodrum, Rodos, Marmaris, Dalyan, Fethiye, Kalkan, Kaş, Finike, Antalya, Alanya, Mersin. Dönüşte ayni iskelelerle beraber Taşucu, Anamur, Kuşadası, Geliboluya uğrayacaktır.

Karadeniz Yolu
MİLLET Vapuru 25 Mart
PAZAR günü saat 20 de Galata rıhtımından kalkacak. Gidişte: Zonguldak, İnebolu, Ayancık, Samsun, Ünye, Ordu, Gireson, Tirebolu, Görele, Trabzon, Rizeye. Dönüşte bunlara ilâveten Of ve Sürmeneye uğrayacaktır.

Deniz yolları
İŞLETMESİ
Acenteleri : Karaköy Köprübaşı
Tel. 42362 — Sirkeci Mühürdarzade Han Tel. 22740

Ayvalık Sür'at Yolu
ANTALYA vapuru 24 Mart CUMARTESİ 18 de Sirkeci rıhtımından kalkacaktır. (1353)

3 üncü kolordu ilânları

M. M. V. Sa. AL. Ko.kan: Yerli Fabrikalar mamulâtından 8,000 kilo sarı sabunlu kösele kapalı zarfla münakasaya konmuştur. Ihalesi 1 Nisan 934 Pazar günü saat 14 tedir. Taliplerin nümune ve şartnameyi görmek üzere her gün ve münakasaya iştirak için de o gün ve vaktinden evvel teklif ve teminat mektuplarile Ankara'da M. M. V. SA. AL. KO. na müracataları. (3485) (1070)

1401

KİNOPRİN
KAŞELERİ
Baş, diş ve romatizma ağrıları, Grip nöbetlerinin, hanımların mutat sancılarını gideren ve ani tesir EDEN YEGÂNE ilâçtır. 1-10 adetli anbalajlarını her eczaneden arayınız.
M. Hikmet Tevfik [14195]

1431

Dr. İHSAN SAMİ
BAKTERİYOLOJİ LABORATUVARI
Umumî kan tahlilâtı, frengi noktai nazarından (Wasserman ve Kahn teamülleri) kan küreyvatı sayılması. Tifo ve ısıtma hastalıkları teşhisi. idrar, balgam, cerahat, kazurat ve su tahlilâtı, Ultra mikroskopi, hususi aşılar istihzarı. Kanda üre şeker. Klorür. Kollesterin miktarlarının tayini. Divanyolu No. 189 Tel: 20981

(13895) 1354

Diyarıbekir Vilâyeti Daimî Encümeninden:

Diyarıbekir - Mardin yolunu n13475 lira 77 kuruş bedeli keşifli 39×975 — 59×775 inci kilometroları arası tamiratile 3189 lira 91 kuruş bedeli keşifli 33×700 — 59×650 inci kilometroları arasındaki kârgir ayaklı menfezlerin betonarmeye tahvili 11 Nisan 934 tarihine müsadif çarşamba günü saat 12 ye kadar kapalı zarf usulu ile münakasaya konulmuş olduğundan keşif, kroki ve şartnamesini öğrenmek isteyenlerin Vilâyet Daimî Encümenine müracaat eylemeleri ilân olunur. (1281)

1640

DEVLET DEMİRYOLLARI İDARESİ İLANLARI

İdaremiz için pazarlıkla satın alınacak olan kanape ve pencereler için kolan, Panjur şeridi, Yuvarlak ve dört köşe Çelik, Parafinli Zil teli iki nakilli, kenevir ip, Naftalin gibi (26) kalem muhtelif cins eşyanın 31-3-934 cumartesi günü saat 11 te pazarlığı yapılacaktır. İsteyenlerin mezkûr saatte mağazaya müracaatla tahriren teklifte bulunmaları ve mağaza dahilinde asılı listede (X) işaretli malzeme için nümune getirilmesi ve nümunesiz tekliflerin kabul edilmeyeceği ilân olunur. (1351)

İHTİRA İLANI

" Sabit fişenk hazineli ve yandan tetikli mitralyöz vesaire gibi otomatik eslihai nariye için kama " hakkında istihsal olunan 949 numaralı ihtira beratı bu defa mevkii fiile konmak üzre ahere devrü ferağ veya icar edileceğinden talip olanların Galata'da Çinili Rıhtım Hanında, Robert Ferriye müracaatları ilân olunur. (14878)

ZAYİ — Diş tababeti mektebinden almış olduğum 778 No. lu hüviyet varakamı zayi ettim. Yenisini alacağımdan hükmü yoktur. Boris Skoçu

OTOMOBİLLERİNİZİN ALTINA

Birer DİZ koyduk.

Ceneral Motors'un 25 inci yıldönümü münasebetile takdim ettiği hediye

Bütün dünya, 25 inci yıldönümümüzü tes'it edici muazzam bir yeniliğin tezahürünü beklerlerken, kendilerinin sukutu hayale maruz kalmıyacaklarını tebşir ederiz. 1934 modeli arabalarımız, 1933 modelinkilerinin ıslâh edilmiş bir şekli değildir. Senelik bir modelin tekemmülünü ifade etmeyip otomobilin mihaniki kısmının esasını altüst eden muazzam bir yeniliği arzetmektedirler. Aşağıdaki resimler, fennin yüksek bir tekâmülünü açık ve sade bir şekilde göstermektedir.

Bir DİZ inip kalktığı gibi

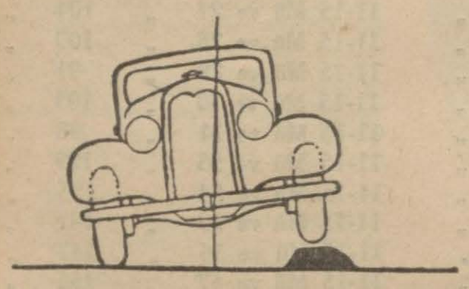

Bugüne kadar otomobil tekerlekleri, iğilmez bacaklara benzerdi. Tekerlekler yarım kat'ı nakis şeklinde çok sert yayları taşıyan iğilmez dingillere,takılmış bulunmakta idi.Tekerleklerden biri bir mâniaya tesadüf etti mi, arabnın ön tarafı zıplar, arkası batar gibi bir hareket yapar ve siz de yerinizden hoplar ve sarsılırdınız.

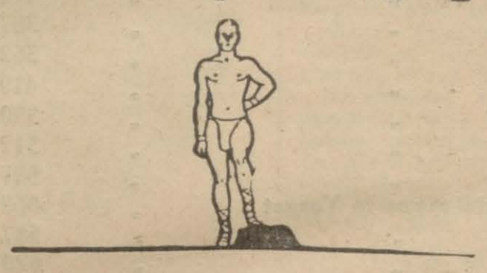

Bakınız bir insan ne kadar sükûnetle bir mânianın üzerinden geçer. Dizini iğerek bacağını kolaylıkla yukarı kaldırır, diğer bacağı müvazenesini kaybetmez. Burada seviye farkının tesirini vücut değil, diz hisseder.

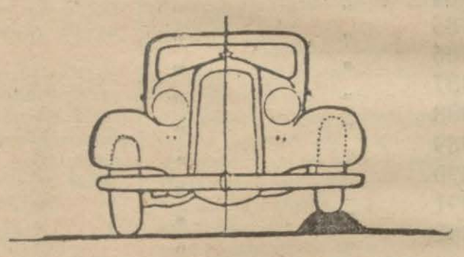

Işte 1934 modelinde artık ne tekerleklere merbut ön dingil ve nede sert, iğilmez yaylar kalmıştır. Her tekerlek, mafsalına o kadar yumuşak bir tarzda raptedilmiştir ki dizi yukarı kalkmış bir bacak gibi kalkıp iner. Her tekerlek, maruz kaldığı sarsıntıyı bizzat kendisi giderir ve bu sayede araba istikrarını muhafaza eder.

İŞTE KUŞ GİBİ KAYAN OTOMOBİL

Sert yaylı (1) şeklindeki mahut dingilin yerine şimdi sureti mahsusada tertip edilmiş yeni helezon bir yay konmuştur ki burada her bir tekerlek yumuşak bir yay üzerinde müstakilen hareket etmektedir. Tekerlek yol üzerindeki çıkıntı ve çukurlardan ne arabaya ve ne de içindekilere kat'iyen sarsıntı vermeksizin inip çıkar. " Ön tekerleklerin müstakil askı sisteminden " ibaret olan bu tertibatı tanzim etmek için, General Motors Şirketi iki seneden fazla çalışmış, uğraşmış ve milyonlarca dolar sarfetmiştir.

Tetkikat lâboratuvarlarında ve tecrübe arazilerinde bu kadar uzun ve amansız bir tetebbü ve tecrübelere mevzu olmuş hiç bir otomobil cihazı yoktur.

Artık ahali, uzun bir gayretin semeresini tatacak ve bugüne kadar otomobilde müyesser olmıyan bir konfora malik olacaktır. Yani en fazl a sür'atlerde bile, mucize denilecek kadar tatlı bir gidiş, istikrar ve hareket. Buna inanmak için de mutlaka bir tecrübe yapmalı.

Filhakika, hem otomobil ve hem de içindekiler için artık sarsıntı tamamile zail olmuş, otomobilin seyir emniyeti artmış, dayanma müddeti uzanmış, olup yolcu rahat yerinde kalır.

Artık ne tekerleklerin zıplaması, ne bunların volana aksi, ne sarsıntı ve ne de ihtizazat kalmıştır. General Motors'un otomobilleri en arızalı yolu, bilârdo masası gibi düzgün bir hale ifrağ eder. Hiç sakin bir yaz günü büyük bir kuşun kanatları dümdüz uçtuğunu görmüş müsünüz ? Işte otomobiliniz de size onun gibi bir hava tabakası üzerinde kayıyor tesirini verecektir.

Fişer havalandırma sistemi hava cereyanlarını kaldırmıştır. Şimdi de mafsallı tekerlekler sarsıntıları hazfetmektedir. 1934 senesi için size " Kayan " bir otomobil takdim ediyoruz.

1934... 25th Anniversary of

GENERAL MOTORS

CHEVROLET • OLDSMOBILE • PONTIAC BUICK • LA SALLE • CADILLAC

Bir Tecrübe **KOHİNOR** u tanıtır

Diş macunu

Dişleri iyi temizler, ağızda güzel koku bırakır. İdeal bir macundur. Sirkeci Mühürdar zade H. 18 (14514) 1561

TÜRKİYE TURİNG KLÜBÜNÜN

BUDAPEŞTE

SEYAHATI — 10 GUN (30 NISAN - 9 MAYIS)

II nci Mevki T. L. 85 — III ncü T. L. 60

Tren gidip gelmek, Peşte'de otel, yemek, tenezzüh dahildir.

Talebelere yalnız seyahat ücreti T. L. 35.—

Fazla tafsilât için TURING KLÜBÜNE (Galata Adalet Han) ve seyahati idare eden NATTA acentalarına müracaat (Galatasaray ve Karaköy Köprübaşı) 14712 1660

Istanbul Üniversitesi Mübayaat Komisyonundan:

1 — 18-3-934 pazar günü alenî münakasaya vazedilmiş olan Fen Fakültesine bağlı Eczacı mektebi tadilât ve tamiratı yapılan münakasada son verilen fiat haddi lâyık görülemediği cihetle ihalesi yapılamamıştır.

2 — Mezkûr mektebin tadilât ve tamiratı tekrar 25-3-934 Pazar günü saat 14 te aleni münakasaya vazedilmiş olduğu ilân olunur. Talip olanların usulü dairesinde müracaatları

		Arzı
1000	Metro Dimi	1,40
150	„ Patiska	0,80
200	„ Kurşuni renkte kumaş	1.30
160	Adet Havlu	

3 — Tıp Fakültesi Lâboratuvarlarında kullanılmak üzere yukarda cins ve metrolarile adedi yazılı dört kalem yerli malı eşya 25-3-934 Pazar günü pazarlıkla alınacağından taliplerin yevmi mezkûrda yüzde 7,5 teminatlarile saat 14 te Mübayaat Komisyonunda hazır bulunmaları.

4 — Nümunelerini görmek isteyenler her gün Mübayaat Komisyonuna müracaat edebilirler. (1290)

1645

Gümrük Muhafaza Umum Kumandanlığı Istanbul Satınalma Komisyonundan:

1 —Deniz vasıtaları için tel halat, boya usturmaça ve bunlar gibi (20) kalem malzeme 25-3-934 pazar günü saat (11) de Istanbul Gümrük Muhafaza Başmüdürlüğü binasındaki Komisyonda pazarlıkla satın alınacaktır.

2 — İstekliler pazarlık şartlarını her gün Komisyondan alabilirler ve malın örneğini de görebilirler.

3 — Pazarlığa girecekler malın Komisyonca tasarlanmış tutarının yüzde yedibuçuğu olan (73) liralık vezne makbuzu veya teminat mektuplarile gelmeleri. (1319)

1692

İnşaat müteahhitlerine

Müstamel kereste ile diğer inşaat malzemesi ucuz fiatla acele satılıktır. Fındıklıda tramvay caddesinde 136 No.lı depoya müracaat 4784 1699

Ecnebî memleketlere giden tüccar ve seyyahlara

Banka Komerçiyale İtalyana

Sermayesi: 700,000,000 (Ihtiyat akçesi : 580,000,000 Liret)

Travellers (Seyyahin çekleri) satar

Liret, Frank, İngiliz lirası veya Doları Frank olarak satılan bu çekler sayesinde nereye gitseniz paranızı kemali emniyetle taşır ve her zaman isterseniz dünyanın her tarafında, şehirde otellerde vapurlarda, trenlerde bu çekleri en küçük tediyat için nakit makamında kolayılıkla istimal edebilirsiniz. Travellers çekleri hakikî sahibinden başka kimsenin kullanamayacağı bir şekilde tertip ve ihtas edilmiştir. (5999) 1217

Umumî Neşriyat ve Yazı İşleri Müdürü ETEM İZZET
Gazetecilik ve Matbaacılık T. A. Ş.

Beyoğlunda

KARLMAN GEÇİDİ

(Pasaj Karlman)

Kurban Bayramı Münasebetile En Son Moda

Mevsimlik Mantolar

Hazırladığını Muhterem Hanımefendilere Tebşir eyler

SON MODA

ROP ve MANTOLUK

Kumaşların zengin ve müntahap çeşitleri vardır. [14794]

Bayram için

Neye İhtiyacınız Varsa

SÜMER BANK

Yerli Mallar Pazarında

Bulursunuz

Ucuz, Güzel, Sağlam

Maraş Çeltik

Fabrikası T. A. Şirketinden:

Şirketimizin alelâde senelik heyeti umumiye içtimai 10 Nisan 934 tarihine müsadif Salı günü saat 10 da Şirketin merkezinde vukubulacağından muhterem hissedaranın aynı gün ve saatte Maraş Çeltik fabrikasına teşrifleri rica olunur.

Ruznamei müzakerat

1 — Meclisi idare ve Murakıp raporlarının okunması,

2 — 1933 sensi Bilânço ve kâruzarar hesabının tasdikile Meclisi Idarenin ibrası,

3— Nizamname mucibince çıkacak nısıf aza yerine yenilerinin intihabı,

4 — Murakıp intihabı, (14777) 1697

LİRAYA **29** bir defaya mahsus olmak üzere kıymeti yüksek müstatil gümüşten yapılmış SINGER kol saatlerimiz ücreti peşin verildiği takdirde posta ücreti alınmadan istenilen adrese gönderilir.

SİNGER saat mağazası, İstanbul, Eminönü (14696)

İstanbul Millî Emlâk Müdürlüğünden:

Seyrisefain idaresinden müdevver olup tersanede Fabrikalar önünde durmakta olan Gayret Romörkörü 2000 lira muhammen kıymet üzerinden 25-3-934 pazar günü saat 14 te açık arttırma usulile satılacaktır. İsteklilerin pey akçelerile müracaatları. (M) (1017)

Asipin Kenan

Tabletleri: Paris, İzmir, Bari sergilerinde birinci derece diploma ve altın madalya kazandı. Grip, nezle, soğuk algınlığı, baş ve diş ağrıları gibi hastalıkların en güzel ve kat'î ilâcıdır. ismine dikkat buyurulması. Her yerde arayınız. (14307) 1583